Nr 235.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till lantbrukshögskolan; given Stockholms slott den 3 mars 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anför:

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under nionde huvudtiteln, punkterna 25—35, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1938/1939 till lantbrukshögskolan beräkna dels till avlöningar ett förslagsanslag av 516,300 kronor, dels till omkostnader ett förslagsanslag av 185,900 kronor, dels till materiel m. m. ett reservationsanslag av 113,900 kronor, dels till undervisningsmateriel ett reservationsanslag av 105,400 kronor, dels till bokinköp och bokbindning för

högskolans bibliotek ett reservationsanslag av 25,500 kronor, dels till stipendier ett anslag av 11,000 kronor, dels till underhåll av byggnader m. m. ett reservationsanslag av 50,300 kronor, dels till byggnadsarbeten och vissa andra engångskostnader ett reservationsanslag av 68,300 kronor, dels till undersökning rörande trippelanalysmetodens användbarhet ett reservationsanslag av 6,300 kronor, dels till anskaffande av kreatursbesättning ett reservationsanslag av 25,000 kronor, dels till köpeskilling för vissa försöksgårdar ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

Jag anhåller att få ånyo anmäla hithörande spörsmål för Kungl. Maj:t. Härvid torde jag inledningsvis få erinra, att från och med den 1 januari 1939 den av 1936 och 1937 års riksdagar (1936: prop. nr 167, jordbr.utsk. utl. nr 83; R. skr. nr 320; 1937: prop. nr 249, jordbr.utsk. utl. nr 77; R. skr. nr 289) beslutade omorganisationen av försöksverksamheten på jordbrukets område är avsedd att träda i tillämpning. I enlighet härmed skall vid lantbrukshögskolan inrättas två särskilda institutioner, den ena anstalten för jordbruksförsök, den andra anstalten för husdjursförsök. Från samma tidpunkt skola de under ledning av centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet ställda försöksgårdarna Lanna i Skaraborgs län och Offer i Västernorrlands län underställas lantbrukshögskolans förvaltning samt de till svenska mosskulturföreningen hörande försöksgårdarna Flahult i Jönköpings län och Gisselås i Jämtlands län ävensom kemisk-växtbiologiska anstaltens i Norrbottens län försöksgård Alträsk övergå i statens ägo och införlivas med den statliga försöksorganisationen vid lantbrukshögskolan. Med lantbrukshögskolans egna organ skola vid försökens planläggning samverka i särskild ordning utsedda försöksråd dels för jordbruksförsöken, dels för husdjursförsöken. I samband med högskolans övertagande av försöksuppgifterna skola vissa förändringar vidtagas i avseende å högskolans organisation i övrigt. Centralanstaltens verksamhet är avsedd att upphöra med utgången av år 1938. Föreståndarna för nämnda anstalts jordbruks- och husdjursavdelningar jämte viss annan personal ävensom avdelningarna tillhörande utrustning skola enligt organisationsplanen då överföras till motsvarande verksamhet vid högskolans försöksinstitutioner.

I propositionen nr 167/1936 (sid. 230) har departementschefen uttalat, att de för försöksverksamheten erforderliga byggnaderna kunde beräknas vara färdiga till den 1 januari 1939 samt i anslutning härtill angivit den nya organisationens ikraftträdande till samma tidpunkt. Kostnaderna för byggnaderna jämte inredning och inventarier, tillhopa 1,469,400 kronor, beräknades enligt propositionen skola fördelas så att 300,000 kronor skulle anvisas för budgetåret 1936/1937, 675,000 kronor för budgetåret 1937/1938 och 494,400 kronor för budgetåret 1938/1939. Emellertid har medelsanvisningen för angivna ändamål för innevarande budgetår inskränkts till 400,000 kronor.

Under nionde huvudtiteln, punkt 25, i årets statsverksproposition har jag omnämnt, att jag för utredning rörande betingelserna för en uppdelning av kemisk-växtbiologiska anstaltens i Norrbottens län arbetsuppgifter tillkallat länsassessorn E. Rolander, samt att resultatet av denna utredning syntes kun-

na påverka medelsberäkningen under vissa av lantbrukshögskolans anslag. Utredningsmannen och av mig såsom sakkunniga enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande utsedda, föreståndaren för statens försöksgård vid Offer agronomen G. Eriksson, professorn vid lantbrukshögskolan O. Svanberg, föreståndaren för centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet avdelning för jordbruk och växtodling professorn K. G. U. Sundelin samt ledamoten av riksdagens första kammare O. L. Tjällgren, hava den 13 januari 1938 avgivit betänkande med förslag angående uppdelning av kemisk-växtbiologiska anstaltens i Norrbottens län arbetsuppgifter. Betänkandet innehåller, bland annat, förslag om statens övertagande av anstalten tillhöriga Sunderbyns försöksgård samt om organisation i anslutning till den blivande försöksverksamheten under lantbrukshögskolans ledning av nämnda försöksgård och Alträsks försöksgård. Betänkandet i vad det angår nämnda försöksgårdar samt över betänkandet inkomna yttranden hava återgivits i den förut i dag beslutade propositionen angående understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten. Jag torde få i det följande återkomma till där framställda förslag i den mån de beröra lantbrukshögskolans medelsbehov.

Anslagsbehovet för lantbrukshögskolan för budgetåret 1938/1939.

1. **Lantbrukshögskolan: Avlöningar,** *förslagsanslag.*

För detta ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 357,200 kronor.

Av 1937 års riksdag har för högskolan fastställts följande

Personalförteckning.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
12 professorer	B 30
1 laborator	B 26
1 trädgårdsmästare	B 10
1 maskinist	B 8
1 kanslibiträde	B 7
4 vaktmästare	B 7
1 snickare	B 5.

Förevarande anslag disponeras enligt följande av Kungl. Maj:t den 11 juni 1937 fastställda

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* . . kronor 165,400

Anm. Från förestående anslagspost skall utgå jämväl ersättning till rektors undervisningsvikarie med högst 750 kronor.

2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:
   a) Lön och tjänstgöringspenningar .. kronor 12,800

Lön	Tjänst-göringspenningar	Titel	Antal	Summa kronor
4,400	2,000	Professor	2	12,800

Anm. Professor åtnjuter ett ålderstillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstgöring.

   b) Ålderstillägg, *förslagsvis* ..... » 1,200 kronor 14,000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ..... » 63,800
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
   a) Grundavlöningar m. m., *förslagsvis* ..... kronor 104,300
   b) Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* ..... » 5,000 » 109,300
5. Särskilda löneförmåner till vissa tjänstemän:
   a) Personliga lönetillägg ..... kronor 2,500
   b) Tillfällig löneförbättring ..... » 2,000
   c) Övriga särskilda löneförmåner, *förslagsvis* ..... » 200 » 4,700

Summa kronor 357,200.

I samband med avlöningsstatens fastställande har Kungl. Maj:t föreskrivit *dels* att anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, skall tillsvidare från och med budgetåret 1937/1938 disponeras på följande sätt:

Arvode till rektor	kronor	2,000
» » sekreterare	»	1,800
» » kamrerare	»	6,000
» » assistent	»	4,800
Arvoden till en var av 7 assistenter à 3,600 kronor	»	25,200
4 docentstipendier à 6,000 kronor	»	24,000
Summa	kronor	63,800,

dels att den under avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagna anslagsposten till grundavlöningar m. m. skall tills vidare från och med budgetåret 1937/1938 disponeras på följande sätt:

Ersättning till speciallärare	kronor	32,400
Avlöning åt en var av 2 förste assistenter à 5,079 kronor	»	10,158
Avlöning åt 2 tekniska biträden à 2,200 kronor	»	4,400
Avlöning åt amanuenser	»	7,800
Avlöning åt övriga icke-ordinarie befattningshavare	»	49,542
Summa	kronor	104,300,

dels att omförmälda förste assistenter skola vara placerade såsom extra ordinarie tjänstemän i 21:a lönegraden,

dels att nyssnämnda delpost till grundavlöningar m. m. ej må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas,

dels ock att den under särskilda löneförmåner till vissa tjänstemän upptagna anslagsposten till personliga lönetillägg skall disponeras på följande sätt:

Personligt lönetillägg åt professorn J. G. Chr. Barthel	kronor	1,000
» » » professorn H. G. Lundegårdh	»	1,000
» » » laboratorn H. G. Egnér	»	500
Summa	kronor	2,500.

I skrivelse den 15 september 1937 har *styrelsen för lantbrukshögskolan,* med överlämnande av förslag till avlöningsstat för budgetåret 1938/1939, gjort framställning om anslag till avlöningar för samma budgetår med 533,908 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande år innebär en ökning med 176,708 kronor. Från gällande avlöningsstat avviker statförslaget i följande hänseende.

Posten avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat har beräknats skola höjas med 74,733 kronor till 240,133 kronor. Ökningen härrör av riksdagens omförmälda beslut åren 1936 och 1937 angående omorganisation av försöksverksamheten på jordbruksområdet. Med hänsyn därtill hava utöver nuvarande ordinarie tjänstemän för tiden $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1939 upptagits följande befattningshavare, nämligen 2 professorer (föreståndare för anstalten för jordbruksförsök och för anstalten för husdjursförsök) i lönegraden B 30, 1 sekreterare i lönegraden B 26, 4 statsagronomer i lönegraden B 26, 1 bibliotekarie i lönegraden B 24, 1 förste kemist i lönegraden B 24, 4 försöksgårdsföreståndare i lönegraden B 24, 1 kamrerare i lönegraden B 22, 1 kansliskrivare i lönegraden B 11, 3 vaktmästare (vid analyslaboratoriet och försöksinstitutionerna) i lönegraden B 7 och 5 kontorsbiträden i lönegraden B 4. Av sålunda nytillkomna befattningshavare beräknas 2 professorer, 4 statsagronomer, 1 förste kemist, 1 kansliskrivare, 3 vaktmästare och 4 kontorsbiträden under sistnämnda halvår vara stationerade vid Experimentalfältet och sålunda tillhöra ortsgrupp G. För 2 försöksgårdsföreståndare (å Lanna och Flahult) beräknas ortsgrupp A och för 2 försöksgårdsföreståndare (å Offer och Gisselås) ortsgrupp C. Kansliskrivar- och kontorsbiträdesbefattningarna hava beräknats bliva tillsatta med kvinnor.

Såsom orsak till förslaget om stationering av vissa befattningshavare vid Experimentalfältet har styrelsen framhållit, att avsedda byggnader vid Ultuna för försöksverksamheten ej beräknats bliva i full utsträckning färdigställda till den 1 januari 1939. Detta har särskilt ansetts gälla den planerade institutionsbyggnaden för anstalterna för jordbruksförsök och för husdjursförsök. Däremot har styrelsen beräknat, att försöksgården vid Kungsängen samt försöksanläggningarna för svin, höns och kaniner, försökslada med flera byggnader komme att bliva färdiga under år 1938. Styrelsen har framhållit, att, innan institutionsbyggnaden blivit uppförd och inredd, arbetsplats vid Ultuna i huvudsak ej kunde beredas försöksanstalternas personal. Det har med hänsyn härtill synts styrelsen lämpligast, att efter centralanstaltens nedläggande från och med den 1 januari 1939 för försöksanstalterna erforderliga lokaler bereddes i de av centralanstalten nu disponerade loka-

lerna å Experimentalfältet. I samband härmed har erinrats, att det för försöksverksamheten erforderliga analyslaboratoriet vore avsett att, sedan försöksorganisationen fullständigt genomförts, förläggas till lantbrukskemiska institutionens lokaler vid högskolan. Ur utrymmessynpunkt har alltså hinder ej ansetts möta att analyslaboratoriets personal i sin helhet erhölle arbetsplats vid Ultuna från och med den 1 januari 1939. Emellertid har styrelsen framhållit, att vissa olägenheter för försöksavdelningarnas verksamhet kunde uppstå, om under den tid, de hade sina lokaler vid Experimentalfältet, deras analysbehov ej tillgodosåges genom ett på samma plats tillgängligt kemiskt laboratorium. Enligt styrelsens mening borde personal ungefärligen motsvarande den nuvarande vid det kemiska analyslaboratoriet å Experimentalfältet vara verksam där, så länge försöksinstitutionerna kvarbleve på platsen.

Här må ytterligare anföras, att i förenämnda proposition angående understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten i Norrbottens län föreslagits, att nämnda anstalts försöksgård Sunderbyn skall från och med den 1 januari 1939 förvärvas av staten och underställas den centrala försöksverksamheten under lantbrukshögskolans ledning. I propositionen har beräknats att för Sunderbyns och Alträsks försöksgårdar gemensam föreståndare med stationering i Luleå skall från och med den 1 januari 1939 upptagas såsom ordinarie tjänsteman i lönegraden B 24 å lantbrukshögskolans stat. I enlighet härmed bör denne föreståndares lön efter tjänste- och familjepensionsavdrag för tiden $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1939 upptagas till i runt tal 4,400 kronor. Häri ingår även kallortstillägg.

Posten avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, vará för innevarande budgetår upptagits avlöningar till 2 professorer med tillhopa 14,000 kronor, har i högskolestyrelsens förslag upptagits med ett till 7,000 kronor sänkt belopp, enär den ene av ifrågavarande tjänstemän, professorn K. W. Åderman, avlidit.

Posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har föreslagits skola höjas med 10,150 kronor till 73,950 kronor. Höjningen redovisas sålunda: Arvode å 3,600 kronor har beräknats för anställande vid institutionen för husdjurens avels- och raslära av en assistent i stället för en amanuens, vilken nu avlönas av posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. — Vidare upptagas för tiden $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1939 arvoden åt följande i besluten om organisationen av försöksväsendet på jordbrukets område förutsatta befattningshavare, nämligen 1 assistent vid försöksgårdarnas administration m. m. 2,400 kronor, 2 assistenter vid institutionen för lantbrukskemi (för driftanalyser) å 2,400 kronor till var och en, 2 assistenter vid samma institution (för driftanalyser) å 1,800 kronor till var och en, 2 assistenter vid anstalten för jordbruksförsök (försöksgårdsassistenter) å 2,100 kronor till var och en, 1 ämneslärare vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet i Alnarp 250 kronor. Å andra sidan minskas ifrågavarande anslagspost med ett belopp av 8,700 kronor därigenom att den nuvarande arvodesbefattningen som assistent i lantbrukskemi med avlöning av 4,800 kronor föreslagits skola omändras till en förste assistentbefattning i 21:a lönegraden för extra ordinarie befattningshavare, samt att sekreterare- och kamrerarebefattningarna, som nu avlönas med arvoden å 1,800 kronor respektive 6,000 kronor om året, från och med den 1 januari 1939 såsom förut angivits äro avsedda att förändras till ordinarie befattningar.

Här torde få erinras, att i propositionen angående understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten föreslagits, att vid anstalten för jordbruksförsök skall från och med den 1 januari 1939 anställas ytterligare en assistent med arvode beräknat efter 4,200 kronor om året för tjänstgöring under vegetationsperiod vid Sunderbyns och Alträsks försöksgårdar. Arvodet utgör sålunda för tiden $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1939 2,100 kronor.

Till motivering av förslaget om inrättande av assistentbefattning å institutionen för husdjurens avels- och raslära har högskolestyrelsen, som även i anslagsäskandena för innevarande budgetår framfört förslag om inrättande av sådan befattning, vilket förslag då ej bifallits, anfört i huvudsak följande. Då förslaget innebure ett utbyte av amanuensbefattningen vid institutionen, skulle genom den ifrågasatta anordningen uppstå en merkostnad av 1,800 kronor om året. Styrelsen erinrade att då tidigare förslag framförts undervisningens och forskningens behov vid institutionen framhållits samt hänvisning skett därtill att enligt statsmakternas beslut angående försöksverksamhetens organisation avelsförsök ej avsetts att tillhöra uppgifterna för den institution för husdjursförsök, som från och med år 1939 komme att förläggas till lantbrukshögskolan samt att även med hänsyn härtill det torde vara ett viktigt intresse att möjliggöra en rikare forskning vid avels- och rasläreinstitutionen. Då högskolestyrelsen nu förnyade sin framställning finge styrelsen erinra, att försöksanstalternas inorganiserande i lantbrukshögskolan tillkommit i syfte att åvägabringa en samverkan mellan tillgängliga resurser för försöksverksamheten och den forskning, som utgjorde en förutsättning för undervisningen. Den assistentbefattning, om vars inrättande i utbyte mot befintlig amanuensbefattning högskolestyrelsen nu gjorde förnyad framställning, vore ägnad att medföra effektivisering av forskningen och undervisningen i ämnet husdjurens avels- och raslära samt avsåge sålunda behov, för vars tillgodoseende det ankomme på högskolestyrelsen att ur undervisningens synpunkt framställa förslag. Styrelsen åberopade slutligen vad jordbruksutskottet anfört i ämnet i dess utlåtande nr 1/1937, sid. 30.

Posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal: grundavlöningar m. m. har i styrelsens beräkning höjts med 94,993 kronor till 199,293 kronor. Av ökningen hänför sig ett belopp av 1,080 kronor därtill, att professorn å övergångsstat, vilken i sådan egenskap haft att bestrida undervisningen i husdjurens hälso- och sjukvårdslära avlidit, samt att därigenom behov uppstått av speciallärare för undervisning i nämnda ämne. — Vidare har styrelsen, såsom ävenledes redan omnämnts, föreslagit, att en för närvarande från anslagsposten för arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, med årsarvode av 4,800 kronor avlönad assistentbefattning vid institutionen för lantbrukskemi omändras till en förste assistentbefattning i 21:a lönegraden för extra ordinarie befattningshavare med en grundavlöning av 5,079 kronor. Motsvarande förslag har väckts i högskolans anslagsäskanden för innevarande år, men föreslaget utbyte ansågs böra anstå i avvaktan på slutlig organisation av lantbrukskemiska institutionen i samband med försöksverksamhetens inordnande i lantbrukshögskolan. I motiveringen för det ånyo framförda förslaget erinras, att lantbrukskemiska institutionen vid högskolan bildats, bland annat, genom överflyttning från centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet av dess kemiska avdelning, att vid var och en av övriga sålunda överflyttade avdelningar, funnes anställda förste assistent för den med undervisningen sammanhängande forskningen, samt att den knappt

tilltagna personalen för driftanalyser efter försöksväsendets inlemmande i högskolan icke kunde påräknas för institutionens berörda forskningsuppgifter. — Förslag har vidare framställts om anställande av 2 tekniska biträden, vart och ett med årsarvode av 2,200 kronor, det ena å institutionen för agronomisk hydroteknik, det andra å institutionen för marklära. I motiveringen för inrättandet av dessa befattningar har angivits att vissa för undervisning och forskning i berörda ämnen betydelsefulla arbetsuppgifter måst eftersättas av brist på tillräckliga arbetskrafter. — Ytterligare föreslås inrättande av amanuensbefattning med arvode av 1,200 kronor å institutionen för växtodlingslära. Styrelsen har anfört, att institutionerna för växtodlingslära och allmän jordbrukslära med hänsyn till arbetsuppgifternas omfattning enligt planläggningen av dessa institutioner kunde anses tämligen likställda, samt att institutionen för allmän jordbrukslära, varå tidigare varit anställd en assistent men icke någon amanuens, från och med innevarande budgetår förstärkts med en amanuens. Av hänsyn till undervisningen i växtodlingslära måste det enligt styrelsens mening anses påkallat att även vid institutionen för detta ämne anställdes en amanuens. — Styrelsen har vidare anfört, att behovet av skriv- och räknebiträden med arbetsuppgifternas utveckling avsevärt stegrats för vissa institutioner. För att så långt möjligt kunna tillgodose dessa behov har styrelsen under senare år hemställt och medgivits att disponera viss del av eljest till »institutioner och samlingar» utgående medel för att därmed avlöna skriv- och räknebiträden. De för sådant ändamål från anslaget till institutioner och samlingar till avlöningsanslaget överförda medlen hade på ett mycket kännbart sätt minskat institutionernas förmåga att bekosta materialanskaffning och dylikt. För att råda bot på detta missförhållande hade styrelsen ansett sig böra föreslå anvisande av medel för anställande av skriv- och räknebiträden med årsavlöning av 2,200 kronor vid vissa institutioner, där behovet av sådana biträden måste anses framträdande, nämligen institutionerna för allmän jordbrukslära, växtodlingslära, husdjurens utfodring och skötsel, husdjurens avels- och raslära samt lantbruksekonomi med handelslära. Årsavlöningar till dessa skriv- och räknebiträden föresloges alltså med (5 × 2,200 =) 11,000 kronor. Under erinran att styrelsen i anslagsäskanden för innevarande budgetår hemställt om anvisande av medel för anställande av ytterligare två extra vaktmästare, var och en med avlöning av 2,700 kronor eller sålunda med tilhopa 5,400 kronor, avsedda att placeras den ene vid institutionen för marklära, den andre vid institutionerna för allmän jordbrukslära, för systematisk botanik och ärftlighetslära samt för lantbruksekonomi med handelslära, men att framställningen ej blev bifallen, har styrelsen nu upprepat sitt yrkande i berörda hänseende. Härvid har styrelsen erinrat, att, enligt uttalande av departementschefen i 1937 års statsverksproposition, vid högskolan tillgängliga fyra ordinarie och två extra vaktmästare tillsvidare ansetts böra förslå för bestridande av vaktmästargöromålen vid högskolans 12 institutioner. Styrelsen har nu framhållit, att en av de ordinarie vaktmästarna är vaktmästare vid rektorsexpeditionen och tillika bokbindare vid högskolans bibliotek. Hans tid vore härigenom fullständigt utnyttjad. Vidare finge framhållas att antalet institutioner, som förestodes av professorer, vore tolv, men att därjämte i viss utsträckning erfordrades vaktmästarbiträde vid institutionen för fysik och meteorologi, vilken förestodes av speciallärare. Styrelsen frånsåge i detta sammanhang institutionen för maskin- och redskapslära, vars föreståndare ävenledes vore speciallärare, men vars behov av vaktmästarebiträde vore tillgodosett genom tidigare beviljat anslag för anställande av montör vid institutionen. I själva verket hade alltså fem vaktmästare att tillhandagå tretton institutioner, av vilka vissa med hänsyn till

det ständiga behovet av handräckning för laboratorieverksamhet icke utan allvarliga olägenheter kunna betjänas medelst delat vaktmästarebiträde. Från och med den 1 januari 1939 komme genom den nya försöksorganisationens ikraftträdande vissa nu vid centralanstalten anställda vaktmästare att automatiskt överföras till lantbrukshögskolans stat, men härigenom vunnes icke någon förstärkning i vaktmästarpersonalen för de egentliga undervisningsinstitutionernas vidkommande. För nu föreslagna extra vaktmästare hade alltså föreslagits en med 700 kronor för var och en förhöjd avlöning i förhållande till de för motsvarande befattningshavare under innevarande år beräknade avlöningarna. — I överensstämmelse härmed föreslås vidare förhöjning med 700 kronor till envar av två nu med 2,000 kronor avlönade extra vaktmästare. Såsom motivering härtill har styrelsen anfört, att ifrågavarande extra vaktmästare uttagits bland de bäst kvalificerade av de vid högskolan stadigvarande anställda arbetarna, och att det ansetts nödigt tillse, att dessa vaktmästares avlöningar ej bleve lägre än arbetarpersonalens. — Beträffande arbetspersonalen har styrelsen erinrat, att styrelsen i anslagsäskanden för innevarande budgetår föreslagit, att en kusk, en förman vid försöksfältet och en montör, tillika vaktmästare å institutionen för maskin- och redskapslära, finge placeras i 5:e lönegraden för extra ordinarie befattningshavare, samt att fyra trädgårdsarbetare finge upptagas i 4:e lönegraden för extra befattningshavare. Enligt förslag i 1937 års statsverksproposition hade nu angiven personal icke upptagits såsom extra ordinarie respektive extra tjänstemän, men av riksdagen hade för denna personals avlöning anvisats belopp, som enligt departementschefens uttalande i statsverkspropositionen skulle motsvara ungefär vad som skulle hava utgått, därest personalen erhållit de av högskolestyrelsen föreslagna löneställningarna. Enligt detta uttalande hade inom given anslagsram nu nämnda befattningshavare av styrelsen tillsvidare tillerkänts avlöningar, motsvarande vad de enligt gällande författningar vid tiden omedelbart före ingången av innevarande budgetår skulle hava erhållit vid placering i angivna löneställningar. Med verkan från och med innevarande budgetår hade emellertid tillkommit bestämmelser, som medförde provisoriskt lönetillägg, provisorisk avlöningsförstärkning samt högre dyrtidstillägg åt extra ordinarie och extra befattningshavare. Det hade synts styrelsen skäligt, att dessa nya förmåner även bereddes ifrågavarande befattningshavare. För dessa har med hänsyn därtill av styrelsen föreslagits avlöningar med tillhopa 18,456 kronor, vilket innebär en höjning i jämförelse med det i staten för innevarande år för dem beräknade avlöningsbeloppet med 856 kronor.

För biträden vid renskrivning och duplicering har styrelsen föreslagit höjning med 1,000 kronor av det nu till 3,000 kronor beräknade beloppet. Såsom motivering härför har styrelsen anfört, att för ifrågavarande ändamål utgående belopp toges i anspråk huvudsakligen för arbeten vid rektorsexpeditionen men även till någon del för institutionerna. Såsom ordinarie biträde åt rektor, sekreterare och kamrerare för diariiföring med flera kansligöromål, för maskinskrivning och kassagöromål funnes vid högskolan anställd allenast en ordinarie befattningshavare nämligen kanslibiträdet. Men hänsyn till högskolans betydande förvaltning vore den biträdespersonal, som med anvisade medel kunde erhållas åt högskolans kansli och kamrerareexpedition för knapp. I själva verket hade tillgängliga medel för biträden vid renskrivning och duplicering kunnat förslå endast genom en måhända alltför hård pressning av arbetskrafterna. Genom arbetena för planläggningen av den blivande försöksorganisationen vid högskolan och sedermera genom den avsevärda ökningen i det löpande arbetet, som genom ikraftträdandet av denna organisation uppstode, syntes en höjning av posten för biträden vid ren-

skrivning och duplicering vara ofrånkomlig. — Styrelsen har beträffande behovet av tillfällig personal för trädgård och planteringar lämnat en siffermässigt upprättad redogörelse för behovet samt anfört, att enär trädgårdsarbeten enligt sin natur vore i viss utsträckning säsongbetonade, under vissa perioder erfordrades en avsevärd ökning av den ordinarie arbetskraften. Kunde sådan ej anställas i erforderlig utsträckning, bleve följden, att skötseln av trädgård och planteringar måste eftersättas. Då högskolan årligen besöktes av ett betydande antal av för undervisning och forskning på lantbrukets område intresserade personer, vore det önskvärt att svårare anmärkningar ej kunde med fog riktas mot snygghållningen vid högskolans vidsträckta planteringar. För arbetena vid botanisk-genetiska trädgården, som nu i större omfattning igångsattes, erfordrades ökad medelstilldelning. Med åberopande av det anförda har styrelsen föreslagit anvisande av 3,600 kronor för tillfällig arbetskraft vid trädgård och planteringar samt därjämte 2,500 kronor till sådan arbetskraft vid botanisk-genetiska trädgården, vilket innebär en förhöjning i nu utgående medelsanvisning för angivna ändamål med 3,100 kronor. — Vidare har i anslagsäskandena upptagits ett belopp av 600 kronor för underhåll av idrottsplats vid högskolan. Högskolestyrelsen har härom anfört, att efter framställning av lantbrukshögskolans idrottsförening styrelsen för dess del medgivit anläggande vid högskolan av en idrottsplats under förutsättning att en av idrottsföreningen hos idrottsplatskommittén ingiven ansökan om tipsmedel för bestridande av anläggningskostnaden bleve bifallen.

Enligt planen för genomförande av försöksorganisationen på jordbrukets område har högskolestyrelsen för tiden $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1939 föreslagit medel under ifrågavarande anslagspost till avlöningar åt följande befattningshavare, nämligen *dels* till en förste assistent vid institutionen för lantbrukskemi (för driftanalyser), tre förste assistenter vid anstalten för jordbruksförsök samt två förste assistenter för anstalten för husdjursförsök, samtliga i 21 lönegraden för extra ordinarie tjänstemän, utgörande sammanlagt (6 × 2,632: 50 =) 15,795 kronor, *dels* till sju assistenter vid anstalten för jordbruksförsök med sammanlagt 12,600 kronor, *dels* till åtta assistenter vid anstalten för husdjursförsök med sammanlagt 14,400 kronor, *dels* för tillfällig arbetskraft vid institutionen för lantbrukskemi med 2,500 kronor, *dels* för tillfällig arbetskraft vid anstalten för jordbruksförsök med 13,000 kronor, *dels* för tillfällig arbetskraft vid institutionen för husdjursförsök med 5,000 kronor. Beträffande föreslagna belopp för avlönande av sju assistenter vid anstalten för jordbruksförsök och åtta assistenter vid anstalten för husdjursförsök har högskolestyrelsen erinrat att, enligt departementschefens uttalande i propositionen nr 167/1936, avlöningsbeloppen beräknats till i genomsnitt 3,600 kronor om året. En viss differentiering beträffande dessa assistenters avlöningar vore sålunda åsyftad. Det hade icke varit möjligt för styrelsen att innan försöksverksamheten under högskolans ledning tagit sin början föreslå bestämda avlöningar för olika befattningshavare inom denna kategori. Styrelsen hemställer därför om bemyndigande att i anslutning till verksamhetens fortsatta planläggning få inom ramen av de för avlöningar åt dessa assistenter anvisade medel bestämma avlöningarnas storlek åt olika assistenter efter lämpligheten.

I anslagsäskandena hava vidare framställts förslag om avlöningar till en försöksassistent vid var och en av Lanna och Offers försöksgårdar under tiden $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1939. Dessa assistenter hava föreslagits skola avlönas enligt 21:a lönegraden för extra ordinarie tjänstemän och för erhållande av likartad benämning med övriga försöksorganisationen tillhörande assistenter i nämnda löneställning benämnas förste assistenter. Med iakttagande av gällande dyr-

ortsgruppering har för förste assistent vid Lanna försöksgård av högskolestyrelsen beräknats avlöning med 2,074 kronor 50 öre samt för motsvarande befattningshavare vid Offers försöksgård 2,260 kronor 50 öre eller tillhopa sålunda 4,335 kronor. Beträffande sistnämnda två befattningshavare har högskolestyrelsen anfört, att de för närvarande avlönades med arvoden å 5,000 kronor om året samt erinrat därom, att jordbruksutskottet i utlåtande nr 77/1937, i anledning av motion nr 262/1937 i riksdagens första kammare, uttalat, att utskottet funne befattningarnas stadigvarande karaktär och det ansvar, som vore förbundet med detsamma, tala för att befattningshavarna erhölle ställning som extra ordinarie tjänstemän i 21:a lönegraden med därtill hörande förmåner av pensionsrätt och ålderstillägg, samt att utskottet förutsatte, att berörda fråga ägnades erforderlig uppmärksamhet i samband med statberedningen. Enligt högskolestyrelsens mening vore placering i nämnda lönegrad väl motiverad av de med befattningarna nu förenade arbetsuppgifterna. Någon förändring i dessa vore nu ej påtänkt.

Anförda medelsbehov under ifrågavarande anslagspost för försöksverksamheten på jordbruksområdet skulle alltså utgöra (15,795 + 12,600 + 14,400 + + 2,500 + 13,000 + 5,000 + 4,335 =) 67,630 kronor.

Sammanlagt skulle alltså från posten till grundavlöningar m. m. bestridas nya utgifter till belopp av (1,080 + 5,079 + 2,200 + 2,200 + 1,200 + + 11,000 + 5,400 + 700 + 700 + 856 + 1,000 + 3,100 + 600 + 67,630 =) 102,745 kronor. Emellertid har styrelsen, såsom förut angivits, föreslagit överförande från ifrågavarande post till arvodesposten av avlöning åt en nuvarande amanuens avsedd att utbytas mot en assistent. Härigenom uppstår minskning med 1,800 kronor. Vidare har för biträden vid institutionerna för utförande av maskinskrivnings-, räkne- och ritarbeten m. m. beräknat belopp i förslaget sänkts med 5,980 kronor. I anslagsberäkningen för innevarande år har vidare förevarande post för avrundning nedräknats med 28 kronor. Några avrundningar hava däremot ej verkställts i styrelsens förslag. Anslagsökningen under posten uppgår sålunda till [102,745 — (1,800 + 5,980 =) 7,780 + 28 =] 94,993 kronor.

Posten till avlöningsförhöjningar m. m. till övrig icke ordinarie personal har föreslagits skola höjas med 898 kronor till 5,898 kronor. Det föreslagna beloppet upptager enligt faktiska förhållanden beräknade avlöningsförhöjningar till sju förste assistenter och en trädgårdsmästare, under det att i innevarande budgetårs stat upptagits en rund summa för ifrågavarande ändamål.

Posten särskilda löneförmåner till vissa tjänstemän har föreslagits skola höjas med 2,934 kronor till 7,634 kronor. Ökningen har förorsakats därav, att under denna post efter faktiska anställningsförhållanden upptagits dels provisoriska dyrortstillägg med 3,177 kronor, dels provisoriska lönetillägg åt vissa icke-ordinarie befattningshavare med 957 kronor. Angivna ökningar utgöra sålunda tillhopa 4,134 kronor. Å andra sidan avgår förut beräknad tillfällig löneförbättring åt en professor på övergångsstat med 1,000 kronor samt i innevarande budgetårs stat anvisad rund summa å 200 kronor, motsvarande beräknad minskning på grund av familjepensionsavdrag i posten till grundavlöningar m. m. för icke-ordinarie personal. Anslagsökningen under posten avlöningsförhöjningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal uppgår sålunda till [4,134 — (1,000 + 200 =) 1,200 =] 2,934 kronor.

I remissutlåtande den 4 december 1937 har *statskontoret* anfört huvudsakligen följande.

Beträffande anslagsposten till *avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat* hade bland de i enlighet med riksdagens beslut angående organisationen av försöksverksamheten på jordbruksområdet nytillkomna befattningshavarna medtagits 2 vaktmästare vid anstalterna för jordbruks- och husdjursförsök samt 1 vaktmästare vid det kemiska analyslaboratoriet. Beträffande sistnämnda befattningshavare hade statskontoret erinrat om att vederbörande departementschef vid föredragning av proposition (nr 167) till 1936 års riksdag angående försöksverksamheten på jordbrukets område m. m. (se sid. 169) uttalat, att, då verksamheten vid omförmälda laboratorium skulle ställas under ledning av chefen för institutionen för lantbrukskemi vid lantbrukshögskolan, särskild vaktmästare utöver den vid institutionen redan anställde icke torde böra förekomma. Med hänsyn till detta uttalande, som av Kungl. Maj:t och riksdagen lämnats utan erinran, syntes ifrågavarande vaktmästare i själva verket vara övertalig. En reglering av antalet vid lantbrukshögskolan anställda ordinarie vaktmästare torde alltså vid första lägliga tillfälle böra företagas.

Vidkommande anslagsposten till *arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t,* hade högskolestyrelsens förslag om utbytande av amanuensen vid institutionen för husdjurens avels- och raslära mot en assistent med årsarvode å 3,600 kronor synts välmotiverat och tillstyrkts.

Under posten *avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, grundavlöningar m. m.,* uppförd ökning med 1,080 kronor av de för ersättningar till speciallärare avsedda medlen tillstyrktes. Beträffande högskolestyrelsens förnyade framställning att vid institutionen för lantbrukskemi tjänstgörande assistenten med årsarvode av 4,800 kronor skulle ersättas med en förste assistent med anställning såsom extra ordinarie tjänsteman i 21:a lönegraden erinrade statskontoret att enligt dess tidigare uttalande borde anstå med utbytet, till dess den slutliga organisationen av den lantbrukskemiska institutionen vid högskolan genomfördes. Då detta komme att ske under nästkommande budgetår och då bärande skäl syntes hava anförts för omvandling av ifrågavarande assistentbefattning till en extra ordinarie förste assistenttjänst i 21:a lönegraden, hade statskontoret icke någon erinran att framställa beträffande denna styrelsens hemställan.

Icke heller ville statskontoret med hänsyn till den i sådant avseende förebragta utredningen motsätta sig, att de vid de fasta försöksgårdarna för jordbruket, Lanna Borregården i Skaraborgs län och Offers gård i Västernorrlands län, anställda 2 assistenterna bereddes ställning såsom förste assistenter med placering i 21:a lönegraden för extra ordinarie befattningshavare.

Däremot funne sig statskontoret icke helt kunna tillstyrka, att för anställande av en amanuens vid institutionen för växtodlingslära ävensom tekniska biträden, skriv- och räknebiträden vid vissa institutioner samt biträden för utförande av rit- och statistiska arbeten, kontors- och byråarbeten m. m. skulle av anslagsposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal avses ett sammanlagt belopp å (1,200 + 2 × 2,200 + 5 ×

2,200 + 4,020 =) 20,620 kronor. Statskontoret ville icke förneka, att skäl hade anförts för anvisande av ökade medel för dylika arbetskrafter ävensom att styrelsens förslag härutinnan innebure, att avsevärda reduceringar vidtagits i de av vederbörande institutionsföreståndare framförda medelskraven, men ämbetsverket hölle dock före, att ytterligare erfarenhet borde vinnas, innan man anvisade för ifrågavarande ändamål ett relativt så betydande belopp som 20,620 kronor. Ämbetsverket ansåge sig fördenskull böra förorda, att sagda belopp begränsades till förslagsvis 15,000 kronor.

Vidkommande högskolestyrelsens förslag om utökning av antalet extra vaktmästare vid högskolan från 2 till 4 samt fastställande av arvodena till dessa vaktmästare till 2,700 kronor om året ville statskontoret med hänsyn till den i sådant avseende förebragta motiveringen icke motsätta sig den begärda ökningen av antalet extra vaktmästare. Arvodena till omhandlade vaktmästare syntes böra bestämmas till belopp motsvarande lön till extra befattningshavare i 4:e löneklassen å F-ort eller 2,280 kronor för år. Å arvodena ifråga borde utgå dyrtidstillägg enligt för befattningshavare vid nyreglerade verk gällande grunder, varigenom årsarvodena enligt för innevarande kvartal fastställt indextal skulle ökas med 319 kronor till 2,599 kronor. Däremot skulle givetvis provisorisk avlöningsförstärkning icke utgå å sagda arvoden.

Beträffande styrelsens för högskolan hemställan om höjda arvoden till 1 kusk, 1 förman vid försöksfältet och 1 montör, tillika vaktmästare å institutionen för maskin- och redskapslära, samt till 4 trädgårdsarbetare finge statskontoret uttala, att ämbetsverket icke ansåge sig böra göra någon erinran mot de föreslagna arvodesförhöjningarna, varvid ämbetsverket förutsatte, att dyrtidstillägg icke utginge å ifrågavarande arvoden och självfallet icke heller provisorisk avlöningsförstärkning.

De av högskolestyrelsen beräknade beloppen till tillfälliga trädgårdsarbeten och tillfällig arbetskraft vid den botanisk-genetiska trädgården, 3,600 kronor respektive 2,500 kronor, hade icke givit statskontoret anledning till erinran. Icke heller ville statskontoret motsätta sig, att för biträden vid renskrivning och duplicering avsåges ett belopp å 4,000 kronor.

Däremot funne sig statskontoret icke kunna tillstyrka styrelsens för högskolan hemställan, att ett belopp å 600 kronor till tillfällig arbetskraft för underhåll av högskolans idrottsplats skulle upptagas under anslagsposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal. Enligt ämbetsverkets mening borde ifrågavarande kostnad icke bestridas med medel å högskolans stat.

Departementschefen.

Den åren 1936 och 1937 beslutade organisationen av försöksverksamheten på jordbrukets område, som skall träda i verksamhet från och med den 1 januari 1939, medför upptagande i lantbrukshögskolans avlöningsstat av medel för åtskilliga nya befattningshavare. Vissa av dessa hava av högskolestyrelsen förutsatts komma att tillsvidare bliva stationerade vid Experimen-

talfältet i avvaktan på färdigställande av byggnader för försöksverksamheten. Såsom omnämnts i samtidigt härmed föreslagen proposition angående den kemiska analys- och kontrollverksamheten på jordbrukets område har lantbruksakademien, som äger en del av den vid Experimentalfältet belägna stora institutionsbyggnaden, vilken nu disponeras av centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, medgivit, att staten efter centralanstaltens nedläggande från och med den 1 januari 1939 må taga denna institutionsbyggnad i anspråk till och med den 30 juni 1942, eller intill dess överenskommelse dessförinnan må hava träffats om överlåtelse till staten av byggnaden. Jag har i nämnda sammanhang föreslagit godkännande av villkor för statens disposition av byggnadsdelen under angiven tid. I anslutning härtill torde jag få förutsätta, att hinder ej må möta för lantbrukshögskolan att under tiden från och med den 1 januari 1939, då den nya försöksorganisationen på jordbrukets område under lantbrukshögskolans ledning träder i verksamhet, till nästkommande budgetårs utgång i erforderlig utsträckning begagna ifrågavarande ävensom övriga av centralanstalten nu disponerade institutionsbyggnader för de blivande anstalterna för jordbruksförsök och för husdjursförsök samt för det kemiska driftlaboratoriet.

Emellertid torde få erinras, att såsom jag anfört i 1938 års statsverksproposition, vissa av högskolestyrelsen föreslagna befattningshavare torde bliva överflödiga under nästa budgetår, enär försöksverksamheten därunder genom inskränkning av byggnadsverksamheten beräknas ej kunna upprätthållas i avsedd omfattning.

Högskolestyrelsens förslag om avlöningar till nya tjänstemän å ordinarie stat hänför sig till omnämnda försöksorganisation och överensstämmer med tidigare fattade beslut med den förändring att i förslaget upptagits ordinarie vaktmästare ej blott vid anstalterna för jordbruksförsök och för husdjursförsök i enlighet med 1936 års riksdags beslut utan därjämte en sådan vaktmästare å kemiska institutionens avdelning för driftanalyser. Vid högskolans kemiska institution finnes för närvarande en ordinarie vaktmästare verksam. Det torde i samband med sistnämnda års riksdags beslut om försöksverksamhetens organiserande hava avsetts, att allenast en vaktmästare skulle tjänstgöra vid denna institution även efter det med densamma införlivats det för försöksverksamheten arbetande kemiska analyslaboratoriet. För detta har vid 1937 års riksdag bestämts en avsevärt utökad personal. Med hänsyn till institutionens organisation på i verkligheten två avdelningar, den ena för undervisningens och den andra för försöksverksamhetens behov, torde laboratoriedriften få anses stadigvarande kräva tillgång till en vaktmästare för var och en av avdelningarna. Jag biträder med hänsyn därtill högskolestyrelsens förslag att i samband med centralanstaltens nedläggande vaktmästarbefattningen vid anstaltens analyslaboratorium överflyttas till lantbrukshögskolan. Med hänsyn till vad förut anförts om byggnadsverksamhetens inskränkning torde de två statsagronomerna vid anstalten för husdjursförsök, avsedda att utöva närmaste ledningen av försöken med svin och med fjäderfä, bliva överflödiga under nästkommande

budgetår. Å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1937/1938 har visserligen redan anvisats ett reservationsanslag till lantbrukshögskolan för att möjliggöra uppförandet av, bland annat, det i försöksbyggnaderna ingående svinhuset vid Bäcklösa. Med hänsyn till angelägenheten att i första hand vissa andra byggnader för försöksverksamheten, för vilka jämväl tilläggsanslag beräknats, bliva iordningställda, samt då ännu icke ritningar för svinhusbyggnaden framlagts för Kungl. Maj:t, har det emellertid synts antagligt att sistnämnda byggnad ej blir fullt färdig avsevärd tid före utgången av nästa budgetår. Av motsvarande skäl torde jämväl ett av de föreslagna kontorsbiträdena vid anstalten för husdjursförsök kunna under ifrågavarande tid avvaras.

Med hänsyn till inskränkningarna i byggnadsverksamheten torde jämväl följande av högskolestyrelsen föreslagna avlöningsmedel för tiden 1 januari—30 juni 1939 kunna utgå ur statberäkningen, nämligen arvoden till en assistent för försöksgårdarnas administration, vilken jämväl är avsedd att biträda vid tillsynen över de byggnader, som ställts under lantbrukshögskolans förvaltning, samt till en assistent med årsavlöning av 3,600 kronor vid institutionens för lantbrukskemi analysavdelning.

Därjämte böra på angiven grund minskningar ske i följande av högskolestyrelsen beräknade belopp, nämligen för avlöningar till assistenter vid anstalten för husdjursförsök med 3,600 kronor, för tillfällig arbetskraft vid anstalten för husdjursförsök med 600 kronor samt för biblioteksspersonal med 2,000 kronor. Såsom statskontoret anfört torde högskolestyrelsens förslag om medelsanvisning för anställande av en amanuens vid institutionen för växtodlingslära ävensom tekniska biträden, skriv- och räknebiträden vid vissa institutioner samt biträden vid institutionerna för utförande av rit- och statistiska arbeten, kontors- och byråarbeten m. m. med ett sammanlagt belopp av 20,620 kronor böra begränsas till 15,000 kronor. Jag förordar att av detta belopp avses till en amanuens vid institutionen för växtodlingslära 1,200 kronor, till tekniskt biträde vid institutionen för agronomisk hydroteknik 2,200 kronor, till ett tekniskt biträde vid institutionen för marklära 2,200 kronor samt till biträden vid institutionerna för utförande av maskinskrivnings-, räkne-, rit- och statistiska arbeten samt övriga kontors- och byråarbeten 9,400 kronor.

I likhet med statskontoret finner jag högskolestyrelsens förslag om medelsanvisning till tillfällig arbetskraft för idrottsplatsen för närvarande ej böra bifallas.

Enligt årets statsverksproposition har beräknats överflyttning till avlöningsanslaget från materialanslaget av ett belopp av 4,000 kronor. Denna åtgärd har berott därpå, att nämnda belopp ansetts hava varit avsett till avlöningar, ehuru det i högskolestyrelsens förslag ingått i materialanslaget. Närmare undersökning har emellertid utvisat, att sådan avsikt ej förelegat. Med hänsyn därtill bör angiven överflyttning ej ske. Avlöningen till extra vaktmästare finner jag böra tillsvidare utgå i enlighet med högskolestyrelsens förslag. Förslaget om höjda avlöningar till följande personal vid högskolan,

nämligen kusken, förmannen vid försöksfältet, montören samt fyra trädgårdsarbetare, torde såsom statskontoret tillstyrkt böra bifallas. Det må emellertid framhållas, att ändringar i icke-ordinarie tjänstemäns löneförmåner icke utan vidare böra medföra ändring i nämnda personals avlöningsförhållanden.

Utöver det nu anförda har jag ej erinran emot högskolestyrelsens förslag.

Såsom jag anfört i propositionen angående understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten, bör å lantbrukshögskolans avlöningsstat från och med den 1 januari 1939 upptagas avlöning åt föreståndaren för Alträsks och Sunderbyns försöksgårdar enligt lönegraden B 24 för ordinarie tjänstemän samt under anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, åt en assistent vid anstalten för jordbruksförsök med årsarvode av 4,200 kronor.

I överensstämmelse med vad jag sålunda anfört böra erforderliga jämkningar vidtagas beträffande de å avlöningsstaten upptagna anslagsposterna.

Under posten avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, för närvarande uppförd med 165,400 kronor, torde böra för tiden 1 januari—30 juni 1939 beräknas medel till ytterligare följande tjänstemän, nämligen 2 professorer i lönegraden B 30, 1 sekreterare i lönegraden B 26, 2 statsagronomer vid anstalten för jordbruksförsök i lönegraden B 26, 1 bibliotekarie i lönegraden B 24, en förste kemist i lönegraden B 24, 5 försöksgårdsföreståndare i lönegraden B 24, 1 kamrerare i lönegraden B 22, 1 kansliskrivare i lönegraden B 11, 3 vaktmästare i lönegraden B 7 och 4 kontorsbiträden i lönegraden B 4. Härav betingad kostnadsökning utgör — efter frånräknande av tjänste- och familjepensionsavdrag — (11,109 + 4,561 + 9,363 + + 4,128 + 4,248 + 18,992 + 3,703 + 1,942 + 4,995 + 5,361 =) i runt tal 68,400 kronor. Posten bör alltså uppföras med (165,400 + 68,400 =) 233,800 kronor.

Posten avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, som nu utgör 14,000 kronor, avseende avlöningar åt två tjänstemän, bör i anledning av den ene befattningshavarens frånfälle minskas till 7,000 kronor.

För arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, är för närvarande uppfört ett belopp av 63,800 kronor. Med hänsyn till vad jag förut anfört bör posten minskas därigenom, att den nuvarande arvodesbefattningen som assistent i lantbrukskemi omändras till en förste assistentbefattning i 21:a lönegraden för extra ordinarie tjänstemän och hänföres till anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, samt att sekreterare- och kamrerarebefattningarna från och med den 1 januari 1939 förändras till ordinarie befattningar. Dessa minskningar utgöra (4,800 + + 900 + 3,000 =) 8,700 kronor. Posten ökas genom anställande dels av 1 assistent vid instiutionen för husdjurens avels- och raslära, dels från och med den 1 januari 1939 av 2 assistenter vid institutionen för lantbrukskemi (för driftanalyser), 1 ytterligare assistent vid samma institution (för driftanalyser) och 3 assistenter vid anstalten för jordbruksförsök samt slutligen genom

beräknande av avlöning åt ämneslärare vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp för husdjursförsöken. Dessa ökningar utgöra (3,600 + + 4,800 + 1,800 + 6,300 + 250 =) i runt tal 16,800 kronor. Härigenom kommer posten att uppgå till (63,800 — 8,700 + 16,800 =) 71,900 kronor.

Posten grundavlöningar m. m. åt övrig icke-ordinarie personal är för närvarande upptagen till 104,300 kronor. I enlighet med vad jag förut anfört bör från ifrågavarande post avföras avlöning åt en amanuens, vilken utbytts mot en arvodesassistent å institutionen för husdjurens avels- och raslära med 1,800 kronor. Det för närvarande med 10,000 kronor anvisade beloppet till biträden vid institutionerna för utförande av maskinskrivnings-, räkne-, rit- och statistiska arbeten samt övriga kontors- och byråarbeten bör enligt vad jag förut anfört nedsättas till 9,400 kronor, samt det med 4,500 kronor för biblioteksspersonal utgående beloppet nedsättas till 2,500 kronor. Återstoden av posten utgör då (104,300 — 1,800 — 600 — 2,000 =) 99,900 kronor. Detta belopp bör enligt vad jag förut föreslagit ökas med 1,800 kronor för avlönande av speciallärare, 4,400 kronor för avlönande av 2 tekniska biträden, 1,200 kronor för avlöning åt en amanuens, 5,400 kronor för avlöning åt 2 extra vaktmästare, 1,400 kronor för avlöningsförhöjningar åt 2 extra vaktmästare, 856 kronor för förhöjd avlöning åt följande personal, nämligen en kusk, en arbetsförman, en montör och fyra trädgårdsarbetare, 1,000 kronor för biträden vid renskrivning och duplicering, 3,100 kronor till tillfälliga trädgårdsarbeten samt tillfällig arbetskraft för botanisk-genetiska trädgården, alltså sammanlagt (1,080 + 4,400 + 1,200 + 5,400 + 1,400 + 856 + + 1,000 + 3,100 =) i runt tal 18,400 kronor. Härtill komma följande av försöksorganisationen föranledda ökningar för tiden 1 januari—30 juni 1939, nämligen 12,600 kronor för assistenter vid anstalten för jordbruksförsök, 10,800 kronor för assistenter vid anstalten för husdjursförsök, 2,500 kronor för tillfällig arbetskraft vid institutionen för lantbrukskemi (för driftanalyser), 13,000 kronor för tillfällig arbetskraft vid anstalten för jordbruksförsök, 4,400 kronor för tillfällig arbetskraft vid anstalten för husdjursförsök, utgörande dessa belopp sammanlagt (12,600 + 10,800 + 2,500 + + 13,000 + 4,400 =) 43,300 kronor. Tillika bör under posten beräknas medel för grundavlöningar åt extra ordinarie tjänstemän, nämligen en förste assistent vid institutionen för lantbrukskemi med placering i 21 lönegraden samt från och med den 1 januari 1939 följande för försöksverksamheten avsedda förste assistenter med placering i samma lönegrad, nämligen en vid institutionen för lantbrukskemi (för driftanalyser), tre vid anstalten för jordbruksförsök, två vid anstalten för husdjursförsök, en vid Lanna försöksgård och en vid Offers försöksgård. Efter frånräknande av tjänste- och familjepensionsavdrag uppgår den genom inräknande i posten av nu angivna extra ordinarie tjänstemän uppkomna ökningen till (5,079 + 6 × 2,632 + 2,074 + + 2,260 =) i runt tal 25,200 kronor. Anslagsposten till grundavlöningar bör således ökas med sammanlagt (18,400 + 43,300 + 25,200 =) 86,900 kronor till (99,900 + 86,900 =) 186,800 kronor.

För avlöningsförhöjningar m. m. till övrig icke ordinarie personal upp-

tages av högskolestyrelsen föreslagen ökning, avrundad till 900 kronor. Då posten för närvarande utgör 5,000 kronor torde den alltså böra höjas till 5,900 kronor.

Under särskilda löneförmåner till vissa tjänstemän bör delposten tillfällig löneförbättring, vilken hänför sig till tjänstemän å övergångsstat minskas med 1,000 kronor till 1,000 kronor. Delposten övriga särskilda löneförmåner, som för närvarande upptager 200 kronor, bör ökas med belopp motsvarande provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst samt provisoriskt lönetillägg åt vissa icke-ordinarie befattningshavare i statens tjänst, vilka ökningar utgöra (2,826 + 757 =) i runt tal 3,600 kronor. Delposten beräknas därigenom för nästa budgetår till (200 + 3,600 =) 3,800 kronor.

För nästa budgetår skulle alltså erfordras ett avlöningsanslag för lantbrukshögskolan av (233,800 + 7,000 + 71,900 + 186,800 + 5,900 + 2,500 + + 1,000 + 3,800 =) 512,700 kronor, innebärande en anslagsökning i förhållande till innevarande budgetår av (512,700 — 357,200 =) 155,500 kronor. Då för avlöningar i årets statsverksproposition beräknats ett belopp av 516,300 kronor, innebär förslaget en minskning i förhållande till det beräknade beloppet av 3,600 kronor.

Ny personalförteckning torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels för lantbrukshögskolan fastställa följande

Personalförteckning.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
14 professorer	B 30
1 sekreterare	B 26
1 laborator	B 26
2 statsagronomer	B 26
1 bibliotekarie	B 24
1 förste kemist	B 24
5 försöksgårdsföreståndare	B 24
1 kamrerare	B 22
1 kansliskrivare	B 11
1 trädgårdsmästare	B 10
1 maskinist	B 8
1 kanslibiträde	B 7
7 vaktmästare	B 7
1 snickare	B 5
4 kontorsbiträden	B 4,

dels godkänna följande avlöningsstat för lantbrukshögskolan, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1938/1939:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* ..... kronor 233,800

Anm. Från förestående anslagspost skall utgå jämväl ersättning till rektors undervisningsvikarie med högst 750 kronor.

2. Avlöningar till tjänsteman å övergångsstat:
   a) Lön och tjänstgörings-penningar ..... kronor 6,400

Lön	Tjänstgörings-penningar	Titel	Antal	Summa kronor
4,400	2,000	Professor	1	6,400

Anm. Professor åtnjuter ett ålderstillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstgöring.

   b) Ålderstillägg, *förslagsvis*.. kronor 600 » 7,000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ..... » 71,900
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
   a) Grundavlöningar m. m., *förslagsvis* ..... kronor 186,800
   b) Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* ..... » 5,900 » 192,700
5. Särskilda löneförmåner till vissa tjänstemän:
   a) Personliga lönetillägg .. kronor 2,500
   b) Tillfällig löneförbättring » 1,000
   c) Övriga särskilda löneförmåner, *förslagsvis* ..... » 3,800 » 7,300

Summa kronor 512,700;

dels ock till *Lantbrukshögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 512,700.

2. **Lantbrukshögskolan: Omkostnader,** *förslagsanslag.*

Till omkostnader vid lantbrukshögskolan har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 151,600 kronor. För anslagets användning gäller följande av Kungl. Maj:t den 11 juni 1937 fastställda

Omkostnadsstat.

Utgifter.

1. Reseersättningar, *förslagsvis* ..... kronor 8,000
2. Expenser, *förslagsvis* ..... » 100,000

3. Publikationstryck, *förslagsvis*			kronor	4,125
4. Övriga utgifter:				
a. underhåll av byggnader, trädgård och planteringar, *förslagsvis*	kronor	16,750		
b. iståndsättande av äldre byggnader m. m.	»	20,000		
c. stallet, *förslagsvis*	»	1,700		
d. försäkringar, *förslagsvis*	»	200		
e. postbefordran, *förslagsvis*	»	200		
f. sjukvårdskostnader för studentkåren, *förslagsvis*	»	500		
g. oförutsedda utgifter, *förslagsvis*	»	1,000	»	40,350
		Summa	kronor	152,475.

Särskilda uppbördsmedel.

Försålda produkter m. m.	kronor	875
	Nettoutgift kronor	151,600.

I samband med fastställandet av omkostnadsstaten har Kungl. Maj:t föreskrivit, *dels* att från anslagsposten till reseersättningar må bestridas jämväl kostnaderna för resor, som företagas av de utav högskolans styrelse utsedda examensvittnen, vilka enligt reglementet för folkhögskolans specialkurs för lantbruksstuderande skola övervara avgångsexamen med specialkursens elever, samt kostnader för överflyttning till högskolan av den för närvarande till centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet förlagda lantbruksbotaniska avdelningen, *dels* att anslagsposterna till reseersättningar och publikationstryck ej må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas, *dels* att av anslagsposten till expenser må för nedan nämnda ändamål tagas i anspråk följande belopp, nämligen

bränsle, lyse och vatten, *förslagsvis*	kronor	55,000
övriga expenser, *högst*	»	45,000,

dels ock att anslagsposten till övriga utgifter icke må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas.

Styrelsen för lantbrukshögskolan har i skrivelse den 15 september 1937, med överlämnande av förslag till omkostnadsstat, hemställt, att till omkostnader vid högskolan måtte för budgetåret 1938/1939 anvisas 319,675 kronor, innebärande i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår en ökning med 168,075 kronor.

Beträffande uppställningen av lantbrukshögskolans omkostnader har styrelsen erinrat att enligt departementschefens uttalande i propositionen nr 167/1936 (sid. 102) den från högskolans övriga institutioner avvikande ställning försöksinstitutionerna, i propositionen förslagsvis benämnda anstalten för jordbruksförsök samt anstalten för husdjursförsök, komme att intaga, torde föranleda, att deras utgifter och inkomster borde regleras i special-

stater ungefär på motsvarande sätt som skedde beträffande de till centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet hörande avdelningarna. Vidare erinrades att särskilda stater hittills fastställts för de centralanstalten underställda försöksgårdarna Lanna och Offer. Högskolestyrelsen hade i anledning av det anförda upprättat specialstater för omkostnader m. m. för försöksinstitutionerna och förfarit på enahanda sätt beträffande försöksgårdarna. Sålunda hade under riksstatsanslaget Lantbrukshögskolan: Omkostnader såsom underavdelningar upptagits huvudstat och stater för var och en av de två försöksanstalterna samt för var och en av försöksgårdarna Lanna, Offer, Flahult och Gisselås.

I vad föreliggande förslag avviker från gällande omkostnadsstat torde här böra lämnas följande redogörelse såvitt angår huvudstaten.

För reseersättningar har i huvudstaten beräknats 11,000 kronor eller 3,000 kronor högre belopp än för innevarande år. Såsom skäl härför har anförts följande: Medel borde för nästa budgetår beräknas för vissa med försöksorganisationens ikraftträdande uppkommande kostnader, såsom för försöksrådens resor samt för möte med de lokala försöksledarna enligt jordbruksutskottets förslag i dess av riksdagen godkända utlåtande nr 83/1936. Vidare beräknades medel för de resor, som under byggnadsverksamheten vid Ultuna för försöksväsendet borde företagas av föreståndarna för centralanstaltens jordbruks- och husdjursavdelningar vid planläggning m. m. av olika försöksanordningar. Hinder borde ej möta att i enstaka fall även andra befattningshavare vid försöksavdelningarna begagnade nämnda anslag vid resor i angivet syfte. Motsvarande behov kvarstode givetvis även efter försöksorganisationens ikraftträdande, så länge överflyttning av försöksanstalternas personal från Experimentalfältet till Ultuna ej ägt rum. Vidare anmäldes, att föreståndaren för lantbrukskemiska institutionen vid högskolan, som för närvarande — med anlitande av centralanstaltens reseanslag — utövade tillsyn över analyslaboratoriet vid Experimentalfältet, givetvis komme att med begagnande av lantbrukshögskolans medel för resor fortsätta motsvarande verksamhet efter det försöksverksamheten ställts under högskolans ledning men innan laboratoriepersonalen överförts till Ultuna. Ledamöterna i de omnämnda försöksråden liksom ledarna för de lokala försöken beräknades sammanträda i början av år 1939, varför uppkommande årskostnader för de blivande resekostnaderna uppstode under andra halvåret av nästkommande budgetår. De finge beräknas till sammanlagt omkring 4,000 kronor. Då nu utgående anslag för resor ej beräknats bliva helt taget i anspråk, hade styrelsen ansett sig kunna i statförslaget upptaga reseersättningarna till allenast 11,000 kronor.

Under expenser beräknas för *bränsle, lyse och vatten* 63,500 kronor eller 8,500 kronor mer än innevarande budgetår. Ökningen är väsentligen beroende därav att byggnader för botanisk-genetiska trädgården samt för exteriörlära jämte snickarverkstad beräknats tagas i bruk under budgetåret. Därjämte har beräknats, att institutionsbyggnad för försöksanstalterna skulle komma att uppföras under budgetåret och att under byggnadstiden skulle erfordras anslag för erforderlig uppvärmning av byggnaden. Såsom förut angivits har det kemiska driftlaboratoriet i huvudsak ansetts böra under tiden $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1939 hava sin förläggning vid Experimentalfältet. Ytterligare kostnader hava med hänsyn härtill ansetts böra beräknas i huvudstaten under denna delpost. För *övriga expenser* har högskolestyrelsen föreslagit ett belopp av 47,650 kronor, vilket med 2,650 kronor överstiger det för inne-

varande år beräknade. Även denna ökning har ansetts erforderlig med hänsyn till tillkomsten av de nya byggnaderna.

Utgifterna för publikationstryck hava beräknats till 6,125 kronor innebärande en förhöjning med 2,000 kronor i förhållande till innevarande år. Högskolestyrelsen anför, att ifrågavarande delpost huvudsakligen användes till tryckande av publikationen lantbrukshögskolans annaler, samt att behovet att öka publikationens omfång gjort sig starkt kännbart.

Beträffande övriga utgifter har styrelsen beräknat för *underhåll av byggnader, trädgård och planteringar* 34,090 kronor emot för innevarande budgetår anvisade 16,750 kronor. Såsom motivering till ökningen har anförts, att medel för underhåll av den år 1935 färdigställda institutionsbyggnaden för kemi m. m. torde böra ske från och med nästa budgetår. Efter samråd med expert i byggnadsstyrelsen hade underhållskostnaden för byggnader beräknats till 7,000 kronor. Vidare hade beräknats 2,000 kronor för underhållet under tiden $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1939 av de byggnader vid Experimentalfältet, som förutsatts skola upplåtas till högskolan för försöksverksamhetens bedrivande i avvaktan på färdigställandet av institutionsbyggnad för försöksanstalterna vid Ultuna. Högskolestyrelsen har emellertid föreslagit, att såsom särskilda uppbördsmedel finge upptagas dels såsom föreskrivits för innevarande budgetår inkomster av trädgårdsprodukter, dels därutöver inkomster av hyror. Båda dessa uppbördsposter hava beräknats till (500 + 8,590 =) 9,090 kronor.

För *iståndsättande av äldre byggnader* har för innevarande år anvisats 20,000 kronor. Styrelsen har för nästa budgetår föreslagit höjande av denna delpost med 30,100 kronor. Härvid har styrelsen erinrat, att styrelsen i samband med anslagsäskanden till 1937 års riksdag överlämnat utredning rörande behovet av reparationer av vissa äldre byggnader m. m. samt hemställt om anvisande av 60,000 kronor för ändamålet under de närmast följande två åren. Styrelsen, som förutsatte att en motsvarande medelsanvisning som det för innevarande budgetår anvisade beloppet skulle komma till stånd under ytterligare två år, hade för nästkommande budgetår beräknat ytterligare 20,000 kronor å ifrågavarande delpost. Vidare hade för reparation av en bostadsvilla i överensstämmelse med åberopade anbud från olika byggnadsfirmor beräknats en kostnad av 26,200 kronor. Därjämte har styrelsen anmält, att för avhjälpande av vissa felaktigheter i ångpannerummet i institutionen för kemi, marklära m. m. erfordrades ett belopp av 5,300 kronor. De beräknade beloppen under delposten utgöra alltså tillhopa (20,000 + 26,200 + 5,300 =) 51,500 kronor. — Högskolestyrelsen har överlämnat en utredning rörande brandsläckningsväsendets ordnande vid lantbrukshögskolan m. m. samt under ny delpost upptagit ett belopp av 50,000 kronor till *brandskyddsanordningar.* I samband härmed anför styrelsen, att lantbrukshögskolan jämte Ultuna egendom hade möjlighet att vid eldsvåda påkalla utryckning av Uppsala stads brandkår. Då vid samtidigt inträffande eldsvåda i Uppsala och vid Ultuna stadens brandkår i första hand hade att tillgodose stadens behov, vore redan av denna anledning riskabelt att uteslutande behöva för skydd av högskolans dyrbara byggnader lita till stadens brandkår. Härtill komme, att under alla förhållanden ett eget effektivt brandskydd vid Ultuna vore till största gagn för möjliggörande av omedelbart ingripande vid eldsvåda och såsom komplettering av de anordningar, som kunde ställas till förfogande av staden. Med hänsyn härtill hemställde styrelsen, att ett till 50,000 kronor avrundat belopp måtte ställas till förfogande för brandskyddsanordningar vid högskolan jämte Ultuna egendom. — Kostnaderna för *stallet,* som för inne-

varande budgetår beräknats till 1,700 kronor, hava av styrelsen ansetts kunna sänkas till 1,000 kronor för nästkommande budgetår. Med hänsyn till omfattningen av högskolans förvaltning har styrelsen föreslagit höjande av delposten för *oförutsedda utgifter* från 1,000 kronor till 2,000 kronor.

De av högskolestyrelsen föreslagna specialstaterna hava följande utseende.

Stat för anstalten för jordbruksförsök.

1. Reseersättningar, *förslagsvis*			kronor	6,500
2. Expenser:				
Bränsle (inkl. gas), kraft och lyse, vatten, *förslagsvis*			»	2,200
Övriga expenser:				
Renhållning och städning, *förslagsvis*	kronor	500		
Skrivmateriel, papper, blankettryck o. d., *förslagsvis*	»	1,600		
Telegram, telefon och annonsering, *förslagsvis*	»	500		
Inköp och underhåll av möbler, skriv- och räknemaskiner m. fl. inventarier, *förslagsvis*	»	500	»	3,100
3. Publikationstryck, *förslagsvis*			»	2,500
4. Övriga utgifter:				
Gödselmedel och utsäde, *förslagsvis*	kronor	2,750		
Hästars underhåll och rekrytering, *förslagsvis*	»	750		
Arbetskostnader, *förslagsvis*	»	3,500		
Frakter, *förslagsvis*	»	2,000	»	9,000
		Summa	kronor	23,300.
Särskilda uppbördsmedel:				
Inkomster av anstalten för jordbruksförsök			kronor	2,500
		Nettoutgift	kronor	20,800.

Stat för anstalten för husdjursförsök.

1. Reseersättningar, *förslagsvis*			kronor	1,250
2. Expenser:				
Bränsle (inkl. gas), kraft och lyse och vatten, *förslagsvis*			»	1,800
Övriga expenser:				
Renhållning och städning, *förslagsvis*	kronor	250		
Skrivmateriel, papper, blankettryck o. dyl., *förslagsvis*	»	650		
Telegram, telefon och annonsering, *förslagsvis*	»	750		
Inköp och underhåll av möbler, skriv- och räknemaskiner m. fl. inventarier, *förslagsvis*	»	650	»	2,300
3. Publikationstryck, *förslagsvis*			»	1,500
4. Övriga utgifter:				
Ersättning åt Ultuna egendom, *förslagsvis*	kronor	5,000		
Ersättning åt Alnarps egendom, *förslagsvis*	»	1,500	»	6,500
		Nettoutgift	kronor	13,350.

Stat för Lanna försöksgård.

1. Expenser			kronor	1,200
2. Övriga utgifter:				
Avlöningar till jordbrukspersonal	kronor	6,200		
Underhåll av byggnader	»	500		

Inköp och underhåll av inventarier	kronor	750		
Skatter och onera	»	250		
Inköp av kraftfoder, utsäde, konstgödsel och kalk	»	2,500		
Laboratoriekostnader	»	250		
Diverse utgifter för växtodling	»	150		
Diverse utgifter för husdjur	»	200		
Diverse omkostnader för lanthushållning samt oförutsedda utgifter	»	500	kronor	11,300
		Summa	kronor	12,500.

Särskilda uppbördsmedel:
Inkomster av försöksgården:

av växtodling	kronor	2,500		
av kreatursskötsel	»	3,000		
hyresinkomster	»	700	»	6,200
		Nettoutgift	kronor	6,300.

Stat för Offers försöksgård.

1. Expenser			kronor	1,000
2. Övriga utgifter:				
Avlöningar till personal vid jordbruk och försök	kronor	7,000		
Underhåll av byggnader	»	450		
Inköp och underhåll av inventarier	»	900		
Skatter och onera	»	400		
Inköp av kraftfoder, torvströ, utsäden, konstgödsel och kalk	»	1,150		
Laboratoriekostnad och analyser	»	400		
Diverse utgifter för växtodling	»	200		
Diverse utgifter för husdjur	»	300		
Diverse omkostnader för lanthushållning samt oförutsedda utgifter	»	500	»	11,300
		Summa	kronor	12,300.

Särskilda uppbördsmedel:
Inkomster av försöksgården:

av växtodling	kronor	1,500		
av kreatursskötsel	»	4,500		
hyresintäkter och diverse	»	800	kronor	6,800
		Nettoutgift	kronor	5,500.

Stat för Flahults försöksgård.

1. Expenser			kronor	1,000
2. Övriga utgifter:				
Avlöningar till jordbrukspersonal m. m.	kronor	7,250		
Underhåll av byggnader	»	400		
Inköp och underhåll av inventarier (döda)	»	500		
Skatter och onera	»	200		
Arrende för Svartökärr	»	300		
Inköp av konstgödsel	»	3,000		
Inköp av kraftfoder och utsäde	»	2,000		

Diverse utgifter för växtodling	kronor	250		
Diverse utgifter för husdjur	»	300		
Diverse omkostnader för lanthushållning samt oförutsedda utgifter	»	300	kronor	14,500
		Summa	kronor	15,500.
Särskilda uppbördsmedel:				
Inkomster av försöksgården:				
av kreatursskötsel	kronor	8,000		
av hyresintäkter	»	300	kronor	8,300
		Nettoutgift	kronor	7,200.

Stat för Gisselås försöksgård.

1. Expenser			kronor	800
2. Övriga utgifter:				
Avlöningar till jordbrukspersonal m. m.	kronor	5,000		
Underhåll av byggnader	»	300		
Inköp och underhåll av inventarier	»	400		
Skatter och försäkringar	»	600		
Inköp av kraftfoder och melass	»	1,000		
Inköp av konstgödsel och kalk	»	3,000		
Diverse utgifter för växtodling	»	125		
Diverse utgifter för husdjur	»	250		
Inköp av utsäde	»	500		
Diverse omkostnader för lanthushållning samt oförutsedda utgifter	»	325		
Hyra av arbetsrum och gästrum	»	175	»	11,675
		Summa	kronor	12,475.
Särskilda uppbördsmedel:				
Inkomster av försöksgården:				
av kreatursskötsel m. m.			kronor	4,500
		Nettoutgift	kronor	7,975.

Angående specialstaterna har högskolestyrelsen anfört följande.

I propositionen nr 167/1936 (sid. 221) yttrade departementschefen, att det knappast läte sig göra att vid tidpunkten för propositionens utarbetande taga bestämd ståndpunkt till beräknandet av omkostnader för anstalterna för jordbruks- och husdjursförsök. Även nu mötte givetvis avsevärda svårigheter att upprätta förslag till omkostnader för försöksanstalterna, innan erfarenhet om den nya organisationen vunnits. Svårigheterna ökades därigenom att med hänsyn till tidpunkten för organisationens ikraftträdande allenast stat för ett halvt år nu skulle fastställas och det ej alltid visat sig lätt att förutse, i vilken utsträckning utgifterna borde belasta den förra eller den senare delen av budgetåret. Vissa utgiftsgrupper, som till stor del avsåge materialanskaffning eller åtgärder, vilkas lämpliga igångsättande och fullföljande kunde variera relativt starkt med hänsyn till tiden, hade undantagits från försöksanstalternas omkostnadsstater och i likhet med högskolans nuvarande utgifter för institutioner och samlingar, för exkursioner och för fortsatta jordbruksförsök hänförts till reservationsanslag för materiel m. m.

Beträffande omkostnaderna för jordbruksanstalten erinrades beträffande resekostnaderna, att sådana kostnader för försöksråd, för försöksledarmöte och anstaltsföreståndarnas med fleras resor i samband med byggnadsverk-

samheten beräknats å huvudstaten. Resekostnaderna å nu ifrågavarande specialstat avsåge resor för planläggning och tillsyn av försöken i olika delar av landet. För motsvarande ändamål utginge för närvarande 7,000 kronor å centralanstaltens stat. Med hänsyn till den genom nyorganisationen utvidgade verksamheten hade motsvarande kostnader i här ifrågavarande specialstat upptagits till 6,500 kronor. Kostnaderna för expenser hade beräknats med iakttagande av erfarenheterna vid Experimentalfältet, därvid dock ökning i förhållande till jordbruksavdelningens expenskostnader uppstått genom avsett övertagande, på sätt förut berörts, av lokaler, som tillhört den botaniska avdelningen före denna avdelnings överflyttande till Uppsala. Härav föranleddes även ökning vid beräkningen av kostnader för renhållning och städning m. m. Viss ökning jämfört med nuvarande jordbruksavdelningens utgifter för skrivmateriel m. m. samt telegram, telefon m. m. motiverades av den efter nyorganisationens genomförande utökade personalen.

Försöksanstalternas publikationsverksamhet, som måste tillerkännas en mycket stor betydelse för försöksresultatens bekantgörande och effektiva spridning, borde i samband med den blivande närmare planläggningen av försöksverksamheten bliva föremål för styrelsens särskilda övervägande. Under den första tiden torde mera kostnadskrävande åtgärder i berörda hänseende knappast vara att förvänta. Styrelsen hade med hänsyn härtill upptagit posten för publikationstryck under tiden $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1939 till allenast 2,500 kronor.

Beträffande övriga utgifter erinrades att enligt förutsättningarna för den nya försöksorganisationen gåvor av konstgödselmedel ej vidare skulle mottagas av enskilda företag, som bedreve handel med gödselmedel. För gödselmedel och utsäde hade beräknats 2,750 kronor för halvåret. Dessa kostnader avsåge specialförsök i olika delar av landet samt försöksfält vid Experimentalfältet och Ultuna. Upptagna kostnader för hästars underhåll överensstämde med hittills å centralanstaltens stat beräknade. Arbetskostnaderna avseende ersättningar för dagsverken hade upptagits till 3,500 kronor och frakterna med ledning av hittillsvarande utgifter för detta ändamål till 2,000 kronor.

De under särskilda uppbördsmedel upptagna inkomsterna av anstaltens jordbruksförsök avsåge verksamheten vid Experimentalfältet och hade upptagits till samma belopp för vårhalvåret som av centralanstalten enligt uppgift beräknats för hösthalvåret. Summan härav motsvarade i innevarande års stat för ett år beräknade inkomster av centralanstaltens jordbruk.

Beträffande specialstaten för anstalten för husdjursförsök hade reseersättningarna upptagits till 1,250 kronor. Dessa avsåge befattningshavarnas resor för planläggning och tillsyn av försöken. Expenserna hade beräknats efter motsvarande grunder som ovan angivits beträffande anstalten för jordbruksförsök. Även beträffande anstalten för husdjursförsök gällde att lämplig organisation av publikationsverksamheten ännu ej övervägts och att i specialstaten för denna anstalt upptagits ett så lågt belopp, att detsamma ej torde få anses normgivande för framtiden. Under övriga utgifter hade upptagits i propositionen 167/1936, sid. 220, återgivna, i det den 13 juni 1935 av särskild utredningsman avgivna betänkandet angående husdjursförsöksverksamhetens organisation beräknade ersättningar åt Ultuna och Alnarps egendomar. Dessa ersättningar vore upptagna med halva årsbelopp.

Specialstaterna för Lanna och Offers försöksgårdar hade upprättats i samråd med centralanstaltens styrelse och motsvarade i avseende å senare delen av nästa budgetår centralanstaltens förslag för första hälften av budgetåret.

Staterna för Flahults och Gisselås försöksgårdar hade uppgjorts i nära överensstämmelse med de av särskild utredningsman i betänkande den 28 januari 1937 angående överenskommelser om statens övertagande av vissa försöksgårdar jämte därmed sammanhängande åtgärder föreslagna och i propositionen nr 249/1937 (sid. 97 resp. 104) återgivna beräkningarna. I allmänhet hade de i utredningen upptagna årsutgifterna och årsinkomsterna halverats, dock hade beträffande utgifter för inköp av konstgödselmedel samt av kraftfoder de för helt år beräknade utgifterna huvudsakligen beräknats för vårhalvåret. Vidare finge framhållas att i utredningen beräknade inkomster av växtodling icke till någon del beräknades beröra tiden $^1/_1$—$^{30}/_6$ 1939. För Gisselås vidkommande vore beräknad inkomst av växtodling för helt år obetydlig, då förädling av skörden beräknades ske så gott som helt och hållet genom ladugårdsskötsel och ungdjursuppfödning. Beträffande Flahult hade visserligen förutsatts, att övertagande av varubehållningen den $^1/_1$ 1939 skulle ske i samband med tillträdet nämnda dag av försöksgården. Å andra sidan torde det vara problematiskt, huruvida under vårhalvåret någon försäljning av i denna varubehållning ingående produkter kunde ifrågakomma. Styrelsen hade därför ej heller ansett sig böra för ifrågavarande tid räkna med särskilda inkomster av växtodlingen vid Flahult.

Här torde få erinras, att i propositionen angående understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten avgivits statförslag avseende dels försöksgårdsledningen i Luleå, dels Alträsks föröksgård, dels ock Sunderbyns försöksgård. Enligt dessa förslag, till vilka här torde få hänvisas, utgöra för försöksgårdsledningen upptagna omkostnader 1,300 kronor, varjämte beräknats för Alträsks försöksgård en nettoutgift av 4,550 kronor samt för Sunderbyns försöksgård en nettoutgift av 5,350 kronor.

Departementschefen.

I årets statsverksproposition har jag av budgettekniska skäl förordat, att kostnaderna för underhåll av byggnader m. m. samt för iståndsättande av äldre byggnader m. m. — av högskolestyrelsen beräknade till 34,090 kronor respektive 51,500 kronor — för nästa budgetår finge bestridas från ett särskilt reservationsanslag, benämnt underhåll av byggnader m. m. Dessa kostnader har jag ansett kunna begränsas till 25,000 kronor respektive 25,300 kronor. Det föreslagna beloppet å 50,000 kronor till brandskyddsanordningar har jag icke ansett mig för närvarande kunna förorda. För omkostnader för Alträsks försöksgård har i statsverkspropositionen preliminärt beräknats 1,800 kronor. Omkostnadsanslaget, av högskolestyrelsen föreslaget till 319,675 kronor, har sålunda i statsverkspropositionen av mig beräknats till i runt tal (319,675 — 34,090 — 51,500 — 50,000 + 1,800 =) 185,900 kronor. Härvid är att märka, att i lantbrukshögskolans statförslag å omkostnadsstaten beräknats inkomst av hyror samt av försålda trädgårdsprodukter med i runt tal 9,100 kronor, varigenom för täckande av utgifterna å omkostnadsstaten enligt statsverkspropositionen beräknats bliva tillgängliga (185,900 + 9,100 =) 195,000 kronor. Det torde emellertid vara lämpligare, att nämnda inkomstpost å 9,100 kronor hänföres till det särskilda reservationsanslaget för underhåll av byggnader m. m., vilket härvid torde böra minskas med motsvarande belopp under förutsättning att ifrågavarande inkomster tagas till uppbörd å reservationsanslaget samt användas för det

med detta avsedda ändamålet. Därigenom uppstår behov att öka omkostnadsanslaget utöver tidigare däri angivna utgiftsposter med 9,100 kronor. Efter denna justering skulle omkostnaderna med de i statsverkspropositionen i övrigt upptagna beräkningarna utgöra (185,900 + 9,100 =) 195,000 kronor. Den ytterligare verkställda beredningen av omkostnadsstaten giver mig anledning till följande förslag. De i specialstaterna för anstalterna för jordbruksförsök och för husdjursförsök upptagna reseersättningarna böra upptagas i huvudstaten, varigenom utgifterna under specialstaterna komma att hänföra sig till allenast expenser, övriga utgifter samt publikationstryck. Huvudstatens anslag till reseersättningar skulle härigenom komma att utgöra (11,000 + 6,500 + 1,250 =) i runt tal 18,700 kronor. Med hänsyn till förordad inskränkning i byggnadsverksamheten torde posten för bränsle, lyse och vatten samt övriga expenser kunna begränsas till 61,000 kronor respektive 47,000 kronor. Å andra sidan har under övriga utgifter posten försäkringar med hänsyn därtill att staten från och med den 1 januari 1939 avses övertaga brandrisken för lantbruksakademiens andel i stora institutionsbyggnaden vid Experimentalfältet höjts med 200 kronor till 400 kronor. Nettoutgiften för Alträsks försöksgård, som i årets statsverksproposition beräknats till 1,800 kronor, bör i överensstämmelse med propositionen angående understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten utgå med ett i förhållande till tidigare beräkningar med 2,750 kronor höjt belopp och sålunda utgöra 4,550 kronor.

Omkostnaderna å huvudstaten skulle i enlighet med föregående förslag för nästa budgetår erhålla följande utseende:

Utgifter.

1. Reseersättningar, *förslagsvis*			kronor	18,700
2. Expenser, *förslagsvis*			»	108,000
3. Publikationstryck, *förslagsvis*			»	6,125
4. Övriga utgifter:				
a. stallet, *förslagsvis*	kronor	1,000		
b. försäkringar, *förslagsvis*	»	400		
c. postbefordran, *förslagsvis*	»	200		
d. sjukvårdskostnader för studentkåren, *förslagsvis*	»	500		
e. oförutsedda utgifter, *förslagsvis*	»	2,000		4,100
			Summa kronor	136,925.

Särskilda uppbördsmedel:

Försålda publikationer	kronor	125
	Nettoutgift kronor	136,800.

Beräknade omkostnader i avseende å försöksanstalterna samt försöksgårdarna föranleda ej annan erinran än att delposten diverse omkostnader för

lanthushållningen m. m. under anslagsposten övriga utgifter beträffande Gisselås försöksgård i utjämningssyfte ökas med 25 kronor.

Omkostnaderna för ifrågavarande anstalter och försöksgårdar skulle sålunda i sammandrag erhålla följande utseende:

Utgifter.

Anstalten för jordbruksförsök	kronor	16,800
» » husdjursförsök	»	12,100
Lanna försöksgård	»	12,500
Offers »	»	12,300
Flahults »	»	15,500
Gisselås »	»	12,500
Försöksgårdsledningen för Alträsk och Sunderbyn	»	1,300
Alträsks försöksgård	»	7,000
Sunderbyns försöksgård	»	7,350
Summa	kronor	97,350.

Särskilda uppbördsmedel.

Anstalten för jordbruksförsök	kronor	2,500
Lanna försöksgård	»	6,200
Offers »	»	6,800
Flahults »	»	8,300
Gisselås »	»	4,500
Alträsks »	»	2,450
Sunderbyns »	»	2,000
Summa	kronor	32,750.

Sammandrag.

Utgifter	kronor	97,350
Särskilda uppbördsmedel	»	32,750
Nettoutgift	kronor	64,600.

Omkostnadsanslaget bör således uppföras i riksstaten för nästa budgetår med (136,925 + 97,350 — 125 — 32,750 =) 201,400 kronor. Härigenom uppstår en ökning i förhållande till det i statsverkspropositionen beräknade beloppet med 15,500 kronor. Stat för anslaget torde böra i sinom tid fastställas av Kungl. Maj:t, som därvid torde meddela erforderliga närmare bestämmelser.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *förslagsanslag* av .... kronor 201,400.

3. **Lantbrukshögskolan: Materiel m. m.,** *reservationsanslag.*

I anslutning till den i propositionen nr 143 till 1931 års riksdag framlagda planen för den högre lantbruksundervisningens ordnande har riksdagen till anskaffande vid lantbrukshögskolan av undervisningsmateriel anvisat för

budgetåret 1932/1933 ett reservationsanslag av 34,000 kronor och för budgetåret 1933/1934 ett reservationsanslag av 66,000 kronor. I skrivelse den 15 september 1934 anmälde lantbrukshögskolans styrelse, att med nyssnämnda båda anslag högskolans behov av undervisningsmateriel kunnat endast delvis tillgodoses, samt anhöll fördenskull om anvisande för budgetåret 1935/1936 av ett ytterligare belopp av 125,000 kronor för sagda ändamål. Emellertid beviljades för nämnda budgetår allenast ett belopp av 50,000 kronor.

För budgetåret 1936/1937 beviljades för ändamålet ävenledes ett belopp av 50,000 kronor. Sistnämnda belopp upptogs under ett med 99,800 kronor anvisat reservationsanslag, betecknat »Lantbrukshögskolan: Materiel m. m.»

För innevarande budgetår har under sistnämnda beteckning anvisats ett reservationsanslag av 51,400 kronor.

Genom beslut den 30 juli 1937 har Kungl. Maj:t beträffande det för innevarande budgetår anvisade anslaget föreskrivit,

dels att anslaget skulle disponeras enligt följande fördelning:

1. Institutioner och samlingar	kronor	44,300
2. Exkursioner	»	4,000
3. Fortsatta jordbruksförsök	»	2,500
4. Fria föredrag	»	600
Summa	kronor	51,400,

dels ock att inkomster av försålda produkter, som inflöte i den med posten fortsatta jordbruksförsök avsedda verksamheten, skulle tagas till uppbörd å sagda post samt användas för det med samma post avsedda ändamålet.

I skrivelse den 15 september 1937 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att till materiel måtte anvisas ett reservationsanslag av 119,150 kronor, därav å huvudstat 68,300 kronor, å stat för anstalten för jordbruksförsök 40,850 kronor samt å stat för anstalten för husdjursförsök 10,000 kronor. I jämförelse med medelsanvisningen för innevarande år innebär alltså högskolestyrelsens förslag en ökning med 67,750 kronor.

Å huvudstaten har föreslagits till *institutioner och samlingar* 61,200 kronor eller 16,900 kronor mer än innevarande år. Högskolestyrelsen anför härom följande: Det finge erinras att för tillgodoseende av de nödvändigaste behoven vid institutionerna av skriv- och räknebiträden belopp, som eljest avsetts för institutionernas materialbehov m. m., måst överföras från institutionsanslaget till avlöningsstaten. Det belopp varmed detta anslag av sådan anledning minskats utgjorde för innevarande budgetår 9,100 kronor. Styrelsen utginge sålunda ifrån, att, därest ej detta nödtvång att minska institutionsanslaget förelegat, detsamma för innevarande budgetår skulle utgjort (44,300 + 9,100 =) 53,400 kronor. Styrelsen, som på sätt förut i denna framställning angivits, föreslagit anvisande av medel för anställande av särskilda skriv- och räknebiträden samt tekniska biträden för vissa institutioner, hade beräknat att minskning i institutionernas anslag, genom omförmäld överföring till avlöningsstaten skulle kunna begränsas till 4,020 kronor för nästkommande budgetår. Skillnaden mellan angivna belopp 9,100 och 4,020 kronor, eller 5,080 kronor, hade påförts delposten institutioner och samlingar. Ytterligare hade ökningar i jämförelse med innevarande bud-

getår beräknats för institutionen för växternas anatomi och fysiologi med 3,000 kronor, för institutionen för husdjurens anatomi och fysiologi med 1,000 kronor, för institutionen för husdjurens avels- och raslära med 1,000 kronor, för institutionen för husdjurens utfodring och skötsel med 640 kronor samt för institutionen för lantbruksekonomi med 1,000 kronor. Därjämte upptoges för den från och med den 1 januari 1939 nytillkommande avdelningen för driftanalyser vid institutionen för lantbrukskemi 5,200 kronor. Samtliga dessa ökningar utgjorde alltså (5,080 + 3,000 + 1,000 + 1,000 + 640 + 1,000 + 5,200 =) i runt tal 16,900 kronor.

Angående ökningen för institutionen för växternas anatomi och fysiologi har högskolestyrelsen beträffande däri ingående belopp av 2,000 kronor anfört följande: För tillgodoseende av behovet av medel för institutioner och samlingar vid institutionen för växternas anatomi och fysiologi efter berörda överflyttning hade enligt departementschefens uttalande i 1937 års statsverksproposition (sid. 92) ansetts böra avses ett belopp av 5,600 kronor. I detta belopp hade emellertid, såsom likaledes anförts av departementschefen, inräknats för innevarande år en reservation å 2,000 kronor från budgetåret 1936/1937, föranledd därav att beräknad överflyttning till högskolan ej kommit till stånd under sistnämnda budgetår. Styrelsen ökade nu för nästkommande budgetår anslaget till institutioner och samlingar med belopp motsvarande nämnda reservation. Övriga ökningar rörande vid högskolan nu befintliga institutioner hade motiverats med stegrade behov i följd av institutionernas utveckling.

Delposterna *exkursioner, fortsatta jordbruksförsök* och *fria föredrag* hava i styrelsens förslag ej förändrats.

Beträffande föreslagna belopp under materielanslaget till *anstalterna för jordbruksförsök och för husdjursförsök* har högskolestyrelsen anfört, att vissa utgiftsgrupper, som avsåge åtgärder, vilkas lämpliga igångsättande och fullföljande kunde starkt variera med hänsyn till tiden, borde i likhet med högskolans nuvarande utgifter för institutioner och samlingar, för exkursioner och för fortsatta jordbruksförsök uppföras under ifrågavarande anslag. Högskolestyrelsen anför angående de för försöksanstalterna upptagna beloppen följande: Beträffande anstalten för jordbruksförsök hänförde sig för anstalten angivet belopp av 40,850 kronor med 3,850 kronor till jordbruksinventarier m. m. och med 37,000 kronor till ersättningar till försöksvärdar och kostnader för försökens utläggande, skötsel och skörd. Den förra anslagsposten hade närmare angivits innefatta beräknade kostnader för anskaffning och underhåll av jordbruksinventarier vid Experimentalfältet, kostnader för provpåsar och säckar dels vid försöksanstaltens verksamhet vid Experimentalfältet och å Ultuna samt vid särskilda försöksfält i olika delar av landet, dels i samband med hushållningssällskapens lokala försöksverksamhet ävensom kostnader för kärlförsöksstationen vid Experimentalfältet. Kostnader för dessa ändamål utginge för närvarande vid den försöksverksamhet, som bedreves av centralanstaltens avdelning för jordbruksförsök. Utgiftsposten å 37,000 kronor för ersättningar till försöksvärdar m. m. avsåge anslagsbehov för helt år, men hade upptagits i sin helhet i anslagsberäkningen för tiden $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1939, enär kontroll av försöken beräknades vara utförd först efter den 1 januari 1939 samt utbetalningar till försöksvärdar ej lämpligen ansetts böra ske innan försöksresultaten efter bearbetning kunnat värdesättas. Beträffande den närmare dispositionen av sistnämnda anslagspost har hänvisats till en av föreståndaren för avdelningen för jordbruksförsök och växtodling vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet upprättad promemoria.

Vidkommande anstalten för husdjursförsök har högskolestyrelsen i föreliggande statförslag upptagit förbrukningsartiklar med 1,000 kronor samt under beteckningen försökskostnader dels driftkostnader för kaningård m. fl. experimentella undersökningar vid Experimentalfältet med 4,000 kronor, dels driftkostnader för hönseri vid Ultuna (underskott) 1,250 kronor, dels ock övriga försökskostnader med 4,500 kronor. Sammanlagda beloppen utgöra sålunda 10,750 kronor. Då härifrån avdragits beräknade inkomster av försålda produkter av kaningården m. m., har uppstått ett beräknat anslagsbehov av 10,000 kronor. Högskolestyrelsen har anfört, att i förslaget upptagits kostnader för förbrukningsartiklar, driftkostnader för hönseriet vid Ultuna samt »Övriga försökskostnader» i huvudsaklig överensstämmelse med den i förut åberopade propositionen nr 167/1936 återgivna utredningen angående husdjursförsöksverksamhetens organisation. Därjämte hade för driftkostnader för kaningård m. m. upptagits motsvarande belopp för halvt år som för närvarande beräknades för detta ändamål vid Experimentalfältet.

Departementschefen. I årets statsverksproposition har förordats, att, enär försöksverksamheten under nästa budgetår ej torde komma att bedrivas i full utsträckning, materielanslaget torde kunna minskas med 1,250 kronor. Denna minskning bör avse delposten driftkostnader för hönseri vid Ultuna, berörande anstalten för husdjursförsök. På förut anfört skäl synes av högskolestyrelsen föreslagen medelsanvisning ej böra minskas genom överförande från ifrågavarande post av 4,000 kronor till avlöningsstaten. Jag har eljest icke någon erinran att göra emot högskolestyrelsens förslag och förutsätter, att liksom för närvarande inkomster, som inflyta i den med posten fortsatta jordbruksförsök avsedda verksamheten, skola tagas till uppbörd å sagda post samt användas för det med samma post avsedda ändamålet. Detsamma torde böra gälla beträffande blivande inkomster under försökskostnader, avseende anstalten för jordbruksförsök, i anledning varav ett nettobelopp å denna delpost uppföres med (4,000 + 4,500 — 750 =) 7,750 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle anslaget till materiel m. m. för nästa budgetår beräknas sålunda:

1. Institutioner och samlingar	kronor	61,200
2. Exkursioner	»	4,000
3. Fortsatta jordbruksförsök	»	2,500
4. Fria föredrag	»	600
5. Jordbruksinventarier m. m., avseende anstalten för jordbruksförsök	»	3,850
6. Ersättningar till försöksvärdar m. m., avseende anstalten för jordbruksförsök	»	37,000
7. Förbrukningsartiklar, avseende anstalten för husdjursförsök	»	1,000
8. Försökskostnader, avseende anstalten för husdjursförsök	»	7,750
Summa	kronor	117,900.

Då i statsverkspropositionen för ifrågavarande ändamål beräknats 113,900 kronor, innebär i förhållande därtill förestående förslag en ökning av (117,900 — 113,900 =) 4,000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *reservationsanslag* av .. kronor 117,900.

4. **Lantbrukshögskolan: Undervisningsmateriel,** *reservationsanslag.*

För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

I skrivelse den 15 september 1937 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att anslaget måtte för nästkommande budgetår höjas med 55,400 kronor till 105,400 kronor. I skrivelsen har styrelsen erinrat, att styrelsen i samband med anslagsäskanden till 1937 års riksdag hemställt om anvisande av 58,600 kronor för vissa monteringar och kompletteringar av materielen å institutionen för växternas anatomi och fysiologi samt att i 1937 års statsverksproposition (sid. 91) förordats, att för ändamålet finge beräknas ett belopp av 50,000 kronor, därav 25,000 kronor med anvisning under budgetåret 1937/1938. Styrelsen har nu i statförslaget upptagit återstående 25,000 kronor för berörda ändamål. Ytterligare anför styrelsen, att efter framställningar av föreståndarna för institutionerna för husdjurens avels- och raslära, för agronomisk hydroteknik, för allmän jordbrukslära, för växtodlingslära samt för systematisk botanik och ärftlighetslära styrelsen ville förorda anvisande av medel till följande institutioner och ändamål, nämligen dels till institutionen för husdjurens avels- och raslära 5,000 kronor till utrustning för mikroskopiska undersökningar, ullundersökningar och djurförsök, dels till institutionen för agronomisk hydroteknik 15,400 kronor för anläggning inom invallningsområdet vid Ultuna i syfte att utforska båtnaden vid torrläggningsföretag, dels till institutionen för allmän jordbrukslära 15,000 kronor för fältarbetsutrustning samt viss komplettering av laboratorieutrustningen, dels till institutionen för växtodlingslära 11,000 kronor för komplettering av utrustning för tillgodoseende av behovet vid övningskurserna, för det fotografiska laboratariet samt för föreläsningssal, dels till institutionen för systematisk botanik och ärftlighetslära 4,000 kronor för uppmontering och iordningställande av herbarium, dels till kemiska institutionen 30,000 kronor för utrustning av analyslaboratoriet enligt beräkning i propositionen nr 249/1937 sid. 131. Sammanlagt har sålunda för angivna ändamål upptagits (25,000 + 5,000 + 15,400 + 15,000 + 11,000 + 4,000 + 30,000 =) 105,400 kronor.

Jag tillstyrker högskolestyrelsens förslag, i överensstämmelse varmed anslag beräknats i statsverkspropositionen, och hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departementschefen.*

att till *Lantbrukshögskolan: Undervisningsmateriel* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 105,400.

5. **Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek,** *reservationsanslag.*

För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett reservationsanslag av 15,600 kronor.

I skrivelse den 15 september 1937 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1938/1939 höjas med 18,950 kronor till 34,550 kronor. Av ökningen avser 950 kronor årsanslaget och 18,000 kronor engångskostnad. Ökningen i årsanslaget har motiverats med bokbeståndets ökning genom införlivande från och med den 1 januari 1939 av försöksavdelningarna och därigenom uppkommande behov att upprätthålla vissa tidskriftsprenumerationer m. m. Beträffande engångsanslaget har anförts att i beslutet om den högre lantbruksundervisningens organisation avsetts, att av anvisat anslag för undervisningsmateriel skulle bestridas även kostnader för anskaffning och bindning av litteratur, men att, enär det ansetts angelägnare att verkställa anskaffning av laboratorieutrustning och dylikt, biblioteket ej kommit i åtnjutande av utrustningsanslag. En förbättring i nu berörda hänseende syntes vara av nöden.

Departementschefen. På sätt anförts i årets statsverksproposition synes det av högskolestyrelsen förordade anslagsbeloppet böra minskas till 25,500 kronor. Jag hemställer i överensstämmelse härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 25,500.

6. **Lantbrukshögskolan: Stipendier.**

För innevarande budgetår är till stipendier uppfört ett anslag av 11,000 kronor.

I skrivelse den 15 september 1937 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att för nästkommande budgetår måtte anvisas oförändrat belopp.

Departementschefen. Jag biträder högskolestyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 11,000.

7. **Lantbrukshögskolan: Underhåll av byggnader m. m.,** *reservationsananslag.*

Departementschefen. Såsom jag förut anfört böra i högskolestyrelsens förslag under omkostnader upptagna kostnader för underhåll av byggnader m. m. samt för iståndsättande av äldre byggnader m. m. för nästa budgetår bestridas från särskilt reservationsanslag med beteckningen underhåll av byggnader m. m. Kostnaderna, som av högskolestyrelsen beräknats till 34,090 kronor respektive 51,500 kronor, böra, enligt vad jag anfört i årets statsverksproposition, kunna begränsas till 25,000 kronor respektive 25,300 kronor eller sålunda till sammanlagt 50,300 kronor. Med hänsyn till av mig förut omnämnt förslag till överenskommelse med lantbruksakademien angående dispositionen av stora huvudbyggnaden å Experimentalfältet torde det ankomma på lantbrukshögskolan att tillsvidare ombesörja underhåll av vägar vid Experimentalfältet i

den utsträckning detta hittills skett genom centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet. Kostnaden härför bör beräknas till 500 kronor för tiden 1 januari—30 juni 1939 och bestridas av anslaget för underhåll av byggnader m. m., vilket alltså bör ökas till 50,800 kronor. Underhåll av staten tillhörande byggnader vid Experimentalfältet, som ej tagas i anspråk för lantbrukshögskolans eller annan institutions verksamhet, torde böra ombesörjas av byggnadsstyrelsen. Jag har i samband med behandlingen av omkostnadsstaten föreslagit, att av högskolestyrelsen till i runt tal 9,100 kronor beräknade inkomster av hyror samt av försålda trädgårdsprodukter skola hänföras till nu ifrågavarande anslag och tagas till uppbörd å anslaget samt användas för det med detta avsedda ändamålet. Under denna förutsättning skulle anslaget till underhåll av byggnader m. m. minskas med sålunda beräknat inkomstbelopp till (50,800 — 9,100 =) 41,700 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Underhåll av byggnader m. m.* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 41,700.

8. **Lantbrukshögskolan: Byggnadsarbeten och vissa andra engångskostnader,** *reservationsanslag.*

För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett reservationsanslag av 122,000 kronor.

I skrivelse den 15 september 1937 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt om anslag till fortsatta byggnadsarbeten m. m. för botanisk-genetisk trädgård med 37,850 kronor, till bestridande av kostnadsökningar m. m. avseende denna trädgård med 40,100 kronor, till bestridande av kostnadsökningar m. m. för administrationsbyggnadens flyglar med 27,000 kronor, för byggnad för exteriörlära med snickeriverkstad med 36,000 kronor, till varmväxthus för institutionen för växtodlingslära med 16,300 kronor samt till tillbyggnad m. m. av försökslada och redskapsbod med 22,300 kronor. Tillhopa utgöra dessa kostnader 179,550 kronor. Beträffande byggnadsarbetena för botanisk-genetiska trädgården inginge i ursprungligen beräknade kostnader 3,200 kronor för staket samt 3,700 kronor för anläggning av gångar. För staketet har sedermera beräknats en kostnadsökning av 4,300 kronor. För vattenledningsnät inom trädgården har beräknats en summa av 8,800 kronor. Ytterligare må anföras, att högskolestyrelsen, som i sin berörda skrivelse den 15 september 1937 anmält, att undersökning påginge om ordnandet av vattenförsörjningen vid Ultuna för nuvarande och blivande bebyggelse, sedermera överlämnat och åberopat dels en av professorn vid lantbrukshögskolan H. Flodkvist gjord utredning rörande vattentillgången i åsen vid Ultuna, dels genom Hugo Theorells ingenjörsbyrå utförd utredning angående utförande av vattenledning från vattenreservoar å Åsen till olika institutioner vid Ultuna. Den av professor Flodkvist verkställda utredningen har utvisat, bland annat, att vid användande för provpumpning av pumpaggregat med normal kapacitet av i medeltal 638 m^3 per dygn den förefintliga vattentillgången varit så stor att grundvattenytan icke i de vid grundvattenståndsmätningar nedsatta rören företett någon sjunkning. Av den genom Theorells byrå gjorda utredningen har in-

hämtats, att kostnaderna för anläggningen skulle utgöra 63,600 kronor + tillägg av 15 procent för oförutsedda utgifter. I denna anläggning hava Sveriges utsädesförenings filial samt svenska betes- och vallföreningen beräknats skola deltaga för deras institutioners vidkommande. Genom anläggningens utförande i tillsvidare viss förminskad omfattning eller från åsen över utsädesföreningens filial till botanisk-genetiska trädgården jämte ledningsnät inom trädgården har högskolans andel i kostnaden beräknats stanna vid ett belopp av 48,700 kronor.

Departementschefen. I årets statsverksproposition ha under ifrågavarande reservationsanslag beräknats utgifter med sammanlagt 68,300 kronor. Detta belopp bör avse dels 25,000 kronor för anordnande av snickarverkstad, dels 21,000 kronor för kostnadsökning avseende ekonomibyggnad och varmväxthus för botanisk-genetiska trädgården, dels 22,300 kronor för tillbyggnad m. m. av försökslada och redskapsbod. Då det visat sig erforderligt att vattenförsörjningen vid Ultuna utan uppskov kommer till stånd, tillsvidare i den av högskolestyrelsen nu förordade omfattningen, torde ytterligare böra anvisas därför erforderligt belopp av 48,700 kronor. Jag förordar vidare, att för botaniska trädgårdens förseende med staket anvisas 7,500 kronor samt för anläggning av gångar inom trädgården 3,700 kronor. Härigenom skulle anslaget ökas med (48,700 + 7,500 + 3,700 =) 59,900 kronor till (68,300 + 59,900 =) 128,200 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Byggnadsarbeten och vissa andra engångskostnader* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 128,200.

9. **Lantbrukshögskolan: Undersökning rörande trippelanalysmetodens användbarhet,** *reservationsanslag.*

Av anslag för löpande budgetår till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m. har för innevarande år ställts till högskolans förfogande ett belopp av 3,000 kronor för ifrågavarande ändamål.

I skrivelse den 15 september 1937 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* anfört, att undersökningen vore avsedd att utföras vid högskolans institution för växternas anatomi och fysiologi. Styrelsen funne undersökningen förtjänt av det största beaktande och hemställde om anslag för ändamålet med 6,250 kronor. Om undersökningens innebörd torde få hänvisas till 1937 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 25.

Departementschefen. Jag finner ifrågavarande undersökningsmetod böra ytterligare prövas och har i årets statsverksproposition föreslagit anslagsberäkning för ändamålet med 6,300 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Undersökning rörande trippelanalysmetodens användbarhet* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 6,300.

10. **Lantbrukshögskolan: Anskaffande av kreatursbesättning,** *reservationsanslag.*

I skrivelse den 15 september 1937 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* anfört, att enligt planen för husdjursförsöken beräknats, att Ultuna egendoms kreatursbesättning skulle disponeras för försöksändamål, därvid flyttning av djur allt efter behovet skulle kunna ske mellan ladugården vid Ultuna och den blivande försöksladugården vid Kungsängen. Denna anordning förutsatte att även besättningen vid Kungsängen gjordes reaktionsfri, vilket icke nu vore fallet. Därjämte borde antalet djur utökas snabbare, än vad som vore möjligt enbart genom pålägg av ungdjur från Ultuna, enär det torde vara angeläget att igångsätta försöksverksamheten i största utsträckning, så snart försöksladugården blivit färdig. Under sådana förhållanden borde nya djur inköpas i stället för den reagerande besättningen vid Kungsängen. Härför beräknades ett anslag av 25,000 kronor.

Jag biträder högskolestyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departementschefen.*

att till *Lantbrukshögskolan: Anskaffande av kreatursbesättning* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 25,000.

11. **Lantbrukshögskolan: Köpeskilling för vissa försöksgårdar,** *förslagsanslag.*

Såsom förut anförts skola från och med den 1 januari 1939 försöksgårdarna Flahult, Gisselås och Alträsk övertagas av staten tillika med vissa inventarier. Härför hava beräknats följande köpeskillingar: *Departementschefen.*

För Flahults försöksgård	kronor	32,215
» inventarier och varubehållning tillhörande Flahult	»	44,400
» Gisselås försöksgård jämte inventarier och varubehållning	»	13,642
» lägenheten Södra Brännberg eller Johannisfors 1[10], ingående i Alträsks försöksgård	»	8,500
Summa	kronor	98,757.

Enligt årets statsverksproposition har jag föreslagit beräkning för ändamålet av ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

Såsom framgår av propositionen angående understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten i Norrbottens län har jag förordat förvärvande från och

med den 1 januari 1939 även av Sunderbyns försöksgård för en kostnad av 24,200 kronor. Det för köpeskilling för vissa försöksgårdar beräknade beloppet bör i anledning härav ökas med 24,200 kronor till i avrundat tal 124,000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Köpeskilling för vissa försöksgårdar* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 124,000.

12. **Lantbrukshögskolan: Anskaffande av inventarier för försöksgårdsledningen i Norrbottens län,** *reservationsanslag.*

Departementschefen. Enligt propositionen angående understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten i Norrbottens län bör å riksstaten såsom särskilt reservationsanslag till lantbrukshögskolan uppföras ett belopp av 5,000 kronor för komplettering av inventarierna vid de för försöksgårdsledningen för Alträsks och Sunderbyns försöksgårdar avsedda arbetslokalerna i Luleå.

I anslutning härtill hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Anskaffande av inventarier för försöksgårdsledningen i Norrbottens län* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 5,000.

13. **Lantbrukshögskolan: Ersättning till nuvarande föreståndaren för kemisk-växtbiologiska anstalten i Norrbottens län.**

Departementschefen. Enligt propositionen angående understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten i Norrbottens län bör å riksstaten såsom särskilt anslag till lantbrukshögskolan uppföras ett belopp av 2,200 kronor såsom ersättning till nuvarande föreståndaren vid anstalten A. P. Ulander, vilken beräknas genom föreslagen omorganisation av anstalten bliva utan sysselsättning från och med den 1 januari 1939.

I anslutning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Ersättning till nuvarande föreståndaren för kemisk-växtbiologiska anstalten i Norrbottens län* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 2,200.

Till vad föredragande departementschefen, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, under punkterna 1—13 hemställt lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall och förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sven Ros.